

دغدغه قلبی امروز من، حتی انرژی هسته‌ای هم نیست از
دغدغه‌های قلبی من احیای طب اسلامی ایرانی است،
به آن بپردازید.

معام مظلوم رهبری (خطه الله)

این مجموعه نسخه‌های معصومین (ع) و بزرگان طب، برای
کارهای درمانی کافی است. حکیم پروفسور خیراندیش

سرشناسه: میرزا^{ابی} ، رضا.

عنوان و نام پدیدآور: میرزا^{ابی} ، رضا،

مشخصات نشر: قم

مشخصات ظاهری:.

فروضت: مجموعه کتب سبک زندگی اسلامی.

شابک:

شابک دوره:

وضعيت فهرست نويسى: فبيا

موضوع: پژشكى سنتى.

موضوع: ييماري ها

موضوع: پژشكى اسلامى - احاديث.

شناسه افزوده: بهرامى ، رضا ،

ردد بندى كنگره:

ردد بندى ديوسي:

شماره کتابشناسى ملی :

نسخه های مخصوصین و بزرگان طب اسلامی

ایرانی (جلد ۵)

پیمارهای دهان، دندان و لب

مؤلف: رضا میرزا^{ابی}

۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

همکاری: رضا بهرامی ۰۹۱۹۱۶۰۱۹۵۰

مرکز پخش دفتر مؤلف: ۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶

EMAIL: Tebeslamiqom@gmail.com

سامانه پیامکی: ۱۰۰۰۰۱۱۰۱۱۰۱۱

بیماری‌های

دهان، دندان و لب

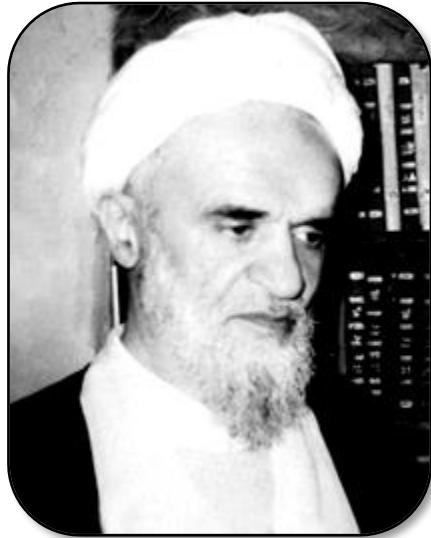
۱۵۰ نمونه

مؤلف: رضا میرزایی

۱۵۰ نمونه

همکاری: رضا بهرامی

تقدیم به محضر مولا صاحب الزمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف و

سربدار آن مضرات

عارف واصل ، آیت حق

حاج شیخ علی آقای پهلوانی
تهرانی (سعادت پرور)

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب
در ارتقال این عارف پارسا

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب مستطاب حجت الاسلام و المسلمین

آقای حاج شیخ حسن آقای پهلوانی تهرانی (دامت برکاته) با تأسف و تأثر، خبر رحلت برادر بزرگوار تان عالم عامل و عارف پارسا و پرهیز کار مرحوم حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ علی آقا پهلوانی تهرانی را دریافت کرد. آن بزرگوار، عمر طیب و طاهر و همراه با تلاش مبارکی را، در تعلیم و ترویج معارف الهی و توحیدی گذراندند، و نمونه ای از صفا و اخلاص بودند. امید است، لطف و فضل الهی، و مغفرت و رحمتی که به بندگان صالح خود و عده فرموده است، شامل حال این بندۀ پاک و بی آلایش باشد. این جانب به جنابعالی و خانواده محترم و مکرم ایشان صمیمانه تسلیت عرض می کنم . والسلام عليکم و رحمة الله سيد علی خامنه اي ۱۳۸۳/۰۹/۰۷

برای تربیت نفس و درمان بیماریهای روحی، روانی، اعتقادی و غیرجسمی به علماء
ربانی از جمله شاگردان این عارف واصل مراجعه نمایید. ارتباط با علماء ربانی
سرچشم‌همه خیرات و سلامتی جسم و روح است.

لطفاً حتماً بخوانید

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين ولا حول ولا قوه الا بالله العلي العظيم عليه
توكلت واليه انيب ولا توفيق الا بالله وسائل الله من فضله وصلى الله على محمد واله
الطاهرين

سخنی مهم؛ با طلاب، مشاوران، مسوولین قضایی، فرهنگی، تربیتی و خانواده‌ها
استاد خیر اندیش رئیس دانشکده طب سنتی ایران و استاد آفای روازاده و... می‌
گوید: از یک محضر ازدواج و از یک دادگاه تعدادی پرونده طلاق گرفتیم تا با
مشاوره و توصیه‌های طب اسلامی ایرانی مشکل خانوادگی را حل کنیم. بعد از
اصحابه خودمانی در مطب نتیجه خیلی عجیب و مهمی دیدیم:

صد در صد موارد، اعتراف کردند که مشکل اصلی خانوادگی آنها که باعث
طلاق شده است، مسائل جنسی است ولی در دادگاه چیزهای دیگری گفته بودند.
بعد از توصیه‌های آسان که به تعديل جنسی انجامید، یعنی کسی که میل و قدرت
و استعداد و نیاز و مهارت جنسی کم داشت را بالا بردیم و برعکس.

نتیجه خیلی جالب دیگری حاصل شد: صد در صد زوج‌ها از طلاق منصرف
شدند، بجز یک مورد، که آنها هم لج کرده بودند.

یا در موردی دیگر، یک مرد متاهل در ایستگاه پرسش و پاسخ پرسید که زن من ۸
سال است و سواس شدید جنسی دارد و حتی اجازه هیچ رابطه جنسی به من نمی‌
دهد چه کنم؟ و سواس شدید از سودا زدایی نشود، قویترین علمای

ربانی و مشاوران و روانشناسان هم جمع شوند نمی توانند مشکل این خانواده را حل کنند. حتما باید سودا تا حدی کاهش یابد والا نمی شود. کاهش سودا هم با کاهش سردو خشک ها و افزایش گرم و ترها و بعد حجامت و فصد و نوره و تقریح حاصل می شود.

خواهر و برادر مومن و عزیز این موارد فقط یک مثال نیست بلکه بیان قانون ها و کلیدهای مهم است که هزاران بار تجربه شده است و به صورت نمونه عینی بیان می شود. عموم علمای اسلام و مشاوران و مدیران و اهل حق و خانواده ها، با همه علم و جایگاه رفیع شان نزد خداوند، اهمیت طب را هنوز ندانسته اند.

در هر چیزی که به انسان ربط دارد، دنیا و آخرت و فقر، قدرت، تک تک افکار و اعمال و... در ریزترین و درشت ترین آنها، طب اسلامی نقشی حیاتی دارد. این ۲ مثال از باب نمونه بود شما مشکلی نمی توانید پیدا کنید که به انسان مرتبط باشد و به طب اسلامی بی ارتباط باشد بیایید این گنج عظیم را در راه اسلام و امام زمان (عج) احیاء و استفاده کنیم.

پیامبر اکرم (ص) فرمود : تنها با مشاوره با طبیب است که راه هدایت آشکار می شود.

طبیب در اسلام یعنی درمانگر روح و روان و خانواده و بعد درمانگر جسم. طبیب یعنی عالم ربانی و حکیمی که درمان جسم نیز میداند. بدون علیم به طب اسلامی، هیچ عالمی نمیتواند، اسلام شناس و عالم ربانی و حکیم کامل شود. به همین علت است که معصوم میفرماید: پیامبر طبیب دوار بود. چرا نفرمود حکیم یا عالم یا فقیه یا...

طب مقدمه ضروری فقاهت و مدیریت و عرفان و حکمت و فلسفه و کلام اسلامی است. بدون علم به طب هیچکس نمیتواند در این علوم اسلامی کامل باشد.

۱- درمان خونریزی لثه

خونریزی لثه (روايات)

از امام کاظم (علیه السلام)، درباره اندازه خلال پرسید. فرمود: «این که سر آن را بشکنی تا لثه را خونی نکند». ^۱

حنظله مرطوب (هندوانه ابو جهل)

برای آرام کردن درد دهان و فرو نشاندن خونریزی دندان و برای درمان ضربان و قرمزی دهان آورده اند که: اطراف حنظله ^۲ مرطوب زرد شده را با گل می پوشانی و سر آن را سوراخ کرده، چاقویی داخل آن کرده و به آرامی حرکت می دهی و سر که کهنه بسیار ترشی درون آن می ریزی و بر آتش می گذاری و به شدت می جوشانی سپس بیمار با دست خود از آن سوراخ مقداری برداشته و به زخم دهان برد و سر که را داخل دهان مضمضه می کند و اگر می تواند مایع درون حنظله را داخل سبوی سفالین ریخته و هر گاه سر که آن کم شد به آن اضافه کند. این دارو هرچه کهنه تر شود بهتر است.

نسخه امام کاظم(ع)

امام کاظم (علیه السلام): برای درد دهان و خونی که از لابه لای دندان ها بیرون می آید و نیز درمان شدت درد و سرخه ای که در دهان رخ می نماید، یک تلخک تازه که زرد شده باشد، بر می داری، قالبی از گل بر آن می گذاری، سپس سر آن را سوراخ می کنی و چاقویی به درونش می بری و آرام، اطراف آن را از داخل می تراشی. آن گاه، قدری سر که خرمای بسیار ترش، روی آن می ریزی و سپس، همه را روی آتش می گذاری و کاملا می جوشانی .

۱ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۳۲۹

۲ هندوانه ابو جهل.

پس از آن، به قدر گنجایش یک ناخن، از این ترکیب بر می دارد و دهانش را با آن مالش می دهد و سپس، سرکه را در دهان می چرخاند. اگر هم دوست داشته باشد که آنچه را درون تلخک هست، در شیشه یا روغن دانی جای دهد، می تواند این کار را بکند. هر گاه هم سرکه موجود در این ترکیب از میان برود، آن را جایگزین کند. هر اندازه هم این ترکیب کهنه تر باشد، به خواست خداوند، برای شخص بهتر است.

خونریزی لثه (تبریزیان)^۳

مسواک با چوب اراک یا زیتون - خمیر دندان نمک و سرکه و عسل - قرقره آب نمک - جوشانده حنظل با عسل - رفع عفونت دندان - استفاده از پودر دندان - نکته: اگر خونریزی در جاهای دیگر نیز هست بخاطر پلاکت خون است.

خونریزی لثه (یکتا)^۴

یکی از بیماری های عفونی خونریزی است. بنابراین از همان روش های درمان عفونت لثه استفاده کنید.

- ۱- شب، لثه را شور کنید و بخوابید.
- ۲- با نمک دریا مسوак کنید.
- ۳- سقز بجويid که برای درمان عفونت لثه خيلي مفيد است.
- ۴- تیغ زدن و حجامت لثه. برای اين کار همان جايی که عفونت دارد يك تیغ باريک و سطحی می کشيد اين می شود حجامت لثه.
- ۵- لثه را از بیرون باد کش کنید.

^۳ کتاب و سخنرانی های استاد

^۴ طب نجاتبخش ص ۱۰۴

۶- از بیرون (بین لب و لثه) زالو بیاندازید. فقط مراقب باشید زالو داخل نرود چون اگر
زالو داخل

۷- برود خون را از داخل می مکد و بزرگ می شود.

۸- غیر از درمان عفونت که روش هایش را گفتیم اگر شاهتره را نیز دم کرده و میل
کنید خیلی مفید است و چون گفته شده است خونریزی لثه از کمبود آهن (البته
کمبود ویتامین C مهمترین عامل است) هم می تواند باشد بنابراین دم کرده شاهتره
را داخل آبی که آهن در آن جوشیده است دم کنید.^۵

خونریزی لثه ها

نگه داشتن مخلوطی از پودر پوست درخت تاک بیابانی با عسل در دهان از خونریزی
لثه ها جلوگیری می کند.

خونریزی لثه (موسوی)^۶

مانند درمان استرخاء عمل می کنیم و هر روز یکی دو بار با پودر دهان لثه ها را می
شوئیم. پودر دهان: سماق، پوست انار، گلنار فارسی، مازو، چای مکه به مقدار مساوی و
مقدار کمتری میخک که همگی پودر شده اند با دو تا سه برابر نمک مخلوط می شود.

۵ طب نجات بخش صفحه ۱۰۴

۶ زالوی ایرانی ص ۶۴

۲- عفونت و بهداشت لثه و دندان

الف: معرفی بیماری اهمیت و علایم عفونت دندان

علایم موضعی عفونت دندان شامل: درد هنگام جویدن غذا، التهاب، قرمزی، حساسیت دندان به گرما و سرما و سخت باز شدن دهان است.

علایم عمومی عفونت دندان شامل: تب، میزان نبض و تنفس بالا و التهاب غدد لنفاوی موضعی است. البته بسته به میزان پیشرفت عفونت، بعضی علامت‌ها بیشتر و بعضی علامت‌ها کمتر دیده می‌شوند.

عفونت هر دندان می‌تواند مناطق گوناگونی از سر و گردن را درگیر کند که بعضی از آنها خطرناک خواهد بود:

-عفونت دندان‌های قدامی فک پایین: می‌تواند فضای زیر چانه را درگیر کند.

-عفونت دندان‌های آسیای فک پایین: می‌تواند فضای زیر زبان یا زیر فکی را درگیر کند. در این حالت بلع، دشوار خواهد شد و بیمار نمی‌تواند دهان خود را به راحتی باز کند.

-عفونت دندان‌های قدامی فک بالا (به خصوص اگر ریشه عمیق داشته باشند): می‌تواند باعث انتشار عفونت به حفره بینی (عفونت سینوسها) شود.

-عفونت دندان‌های نیش فک بالا (به خصوص اگر ریشه بلند داشته باشند): می‌تواند فضای زیر چشم یا سینوس را درگیر کند.

-عفونت دندان‌های آسیای فک بالا: می‌تواند باعث انتشار عفونت در فضای کام یا گونه (سینوزیت) شود.

از آنجا که بسیاری از فضاهای سر و گردن با هم مرتبط هستند، انتشار عفونت می‌تواند از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر صورت بگیرد. به طور مثال، در مواردی در پی عفونت‌های دندانی، فضاهای گیجگاهی، حلقی یا بناگوشی هم می‌توانند دچار عفونت شوند. این عفونت‌ها گاهی چنان به مناطق اطراف گسترش پیدا می‌کنند که خطر بسته شدن راه‌های هوایی فرد بیمار به وجود می‌آید. در این صورت بیمار باید در بیمارستان در قسمت آئی سی یو بستری شود تا از باز ماندن راه‌های هوایی فرد و جلوگیری از خفگی او اطمینان حاصل شود.

بهداشت خوب دهان و ترمیم سریع پوسیدگی‌ها، تا حد زیادی خطر ابتلا به عفونت‌های دندانی را کم می‌کند

گسترش عفونت‌های با منشا دندانی، در موارد نادری حتی سبب ایجاد آبسه‌های مغزی و گاه منژیت نیز می‌شود. پس مهم است که جدی گرفته شود

ب: نسخه ها

عفونت و بهداشت لثه و دندان (روايات)

چوب اراک

امام رضا (علیه السلام): مرغوب ترین چیزی که با آن مساواک می‌زنید، چوب اراک است؛ چرا که چنانچه به اندازه باشد، دندان‌ها را جلا می‌دهد، بوی دهان را خوش می‌سازد، لثه را تقویت می‌کند و مالش می‌دهد و در برابر پوسیدگی، مفید است. اما انجام فراوان تراز اندازه آن، دندان‌ها را نازک و لق می‌کند و بن آن را نیز سست می‌کند.^۷

شستشو و افقيه

امام علی (علیه السلام): شستشوی دهان و بینی، سنت و مایه پاکی دهان و بینی است و

انفیه کردن ، مایه سلامت سر و پاکسازی بدن و همه انواع سر درد است .^۸

تگرگ

رسول خدا (ص) فرموده اند: ^۹ خوردن تگرگ ، خوره دندان را می زداید.

شانه زدن رویش

امام صادق (ع) درباره فایده شانه کردن رویش فرموده اند: دندانها را محکم می کند.^{۱۰}

افار

عبدالله بن حسن می گوید: انار بخورید که دهان را پاکیزه می گرداند.^{۱۱}

مسواک طبیعی

امام صادق (علیه السلام): هر چیزراپاک کننده ای است و پاک کننده دهان، مسواك است.

شانه کردن با عاج

امام عسگری (ع) فرموده اند: شانه زدن با عاج ، مایه رویش مو وزدودن کرمهای مغزو آرامش صفراء پاکیزگی لثه است.^{۱۲}

امام هادی (علیه السلام) : شانه کردن با شانه عاج، مو را بر سر می رویاند، کرمها را از مغز، دور می سازد، تلخه را فرو می نشاند، لثه و گوشت میان دندانها را پاک و تمیز می کند.^{۱۳}

۸ الخصال ص ۶۱۱

۹ در کتاب اشتباها آمده: (وفیه):

۱۰ مستدرک الوسائل: ج ۱۷، ص ۲۱

۱۱ رجوع کنید به من لا يحضره الفقيه: ج ۱، ص ۱۲۸.

۱۲ محسن: ج ۲، ص ۳۶۰

۱۳ بحار الانوار: ج ۷۶، ص ۱۱۵

۱۴ مکارم الاخلاق: ج ۱، ص ۱۶۷

عفونت لثه (خیراندیش)

مسواک با خمیر دندان (عسل ۵ واحد + نمک ۲ واحد) انجام دهید. که در چند روز اول خونریزی بیشتر می شود. چون زخم ها را از بین می برد و بعد درمان می شود. حتی مواردی بوده که بیمار دو نوبت جراحی لثه انجام داده و جواب نگرفته است اما با همین روش درمان شده است.^{۱۵}

عفونت و آب آوردن لثه (تبیزیان)^{۱۶}

مرکب هلیله زرد و خردل و عاقر قرحاء و مزمزه کردن عسل و سرکه و حجامت زیر چانه - بلغم زدا - خلال دندان - شانه کردن - جویدن کندر - پودر دندان - قرقوه کردن با نمک - استفاده از میخک

عفونت لثه (پیوره) (موسوی)

مالش لثه ها هر شب با داروهای گیاهی قابض و ضد عفونی کننده که به صورت پودر روی لثه ها مالیده می شود انجام می گردد. همراه با آن هفته ای یک بار هر بار چند عدد زالوی ریز روی لثه ها انداخته می شود.^{۱۷}

عفونت دندان کشیده شده

- ۱- متخصص باید روی کanal را تمیز کند و بعد خروجی عفونت را بندد و الا عفونت فک را می پوشاند.
- ۲- آموکسی سیلین کافی نیست.
- ۳- خرمای سبز (نرسیده) نیز عفونت را بیرون می کشد.
- ۴- ضد عفونت ها را مصرف کند.

۱۵ سخنرانی در تربیت حیدریه

۱۶ کتاب و سخنرانی های استاد

۱۷ زالو درمانی صفحه ۶۴

عفونت دندان (روازاده)

پرسش: در مورد عفونت دندان و عصب کشی چه نظری دارید؟
 پاسخ: اگر عفونت گسترده است باید درمان جدی انجام شود ۱. زالوی لثه گذاشته شود؛ ۲. از پودر شویا استفاده شود؛ ۳. مدام دهانتان را با نمک بشویید؛ چون احتمال لشهای شما مستعد خونریزی است؛ ۴. به هیچ وجه شب‌ها مسواک نزیند؛ ۵. شب‌ها عسل یا مقداری پنیر شور روی دندان‌هایتان بماليد و صبح مسواک بزنيد. اگر عصب دندانتان درگیر شود باید عصب کشی کنید. برای پر کردن از آمالگام استفاده نکنید و به جای آن از چینی یا روکش طلا استفاده نمایید.^{۱۸}
 شستشوی دهان و دندان به صورت مرتب روزی دو تا سه بار.

انداختن زالو بر روی لثه ها

مالیدن عسل با مقداری پنیر به دندان‌ها شب‌ها قبل از خواب، و شستن آن صبحها، مسواک زدن با محلول سرکه و گلاب.

عفونت لثه (روازاده)

پرسش: سه بار زالو لثه انداختم. یک بار هم حجامت زیر چانه کردم؛ ولی بهبودی در لثه‌هایم حاصل نشده است. آیا امیدی برای بهبودی لثه است؟

پاسخ: معده، منشا این فسادها می‌باشد. از معده بخارات بد به خفره دهان می‌رود. باید معده خود را با تغذیه سالم تطهیر نمایید و غذایتان را اصلاح کرده و اصول بهداشتی را رعایت کنید. اگر بیوست دارید حتما آن را برطرف کنید. غذاهای سرد و تر نخورید. عرق انسون روزی یک استکان میل کنید. به و انار بخورید. اطریفل گشنیزی را تا ۶

ماه هر ۴ ساعت یکبار میل کنید.^{۱۹}

بهداشت دهان و دندان (باقری)

برای بهداشت دهان و دندان وقت صرف کنید که نوعی عبودیت است و پاداش نماز را نیز بالا می برد و در این زمینه به نکته های مهم زیر توجه کنید:

بهترین مسوак برای دندان چوب اراک مکه است.

برای سفید کردن دندان ها و جرم زدایی از آن ها، کف دریا را با نمک طبیعی دریا مخلوط کرده و دندان ها را با آن مسواك کنید.

برای داشتن دندان ها و لثه های سالم می توانید دندان ها را با چوب خلال یا نخ، خلال کرده و سپس با دهان شویه طبیعی دندان ها و لثه ها را شستشو دهید.

طرز تهیه این دهان شویه از قرار زیر است:

گلاب طبیعی (یک استکان)+ سر که طبیعی (یک استکان)+ سماق (یک قاشق)+ نمک دریاچه ارومیه (یک قاشق)+ و مازو (یک قاشق)

اگر در دهان و لثه ها عفونتی وجود داشته باشد حتما در ترکیب فوق از مازو استفاده کنید دهان شویه فوق را داخل دهان گرداندن با دست، لثه ها و دندان ها را شستشو داده و آن را بیرون بریزد.

برای این که دهانی خوشبو داشته باشید باید از روغن نباتی و مایع استفاده نکنید، معده تان خوب کار کند و عفونت نداشته باشد و لثه هایتان نیز سالم بوده و عفونت نداشته باشد در ضممن می توانید برای خوشبو کردن دهان از دارچین، عرق نسترن، عرق بهار نارنج و گلاب نیز استفاده کنید.

جویدن سقز طبیعی برای دندان و لثه، بسیار مفید است. به جای آدامس های زیان بخش، سقز طبیعی بجویم. اگر مرتب از سقز طبیعی استفاده کنیم تا ۹۰-۸۰ سالگی دندان های ما سالم می مانند برای بچه ها نیز بهترین چیز جویدن سقز طبیعی است نه آدامس.

سقز طبیعی خاصیت پیشگیری دارد که از جمله آنها می توان به ضد عفونی بودن مسگن بودن مقوی لثه بودن، مقوی حافظه بودن، از بین بردن نفخ مده و آسان کردن هضم غذا اشاره کرد.

دندان هایتان را با سرکه طبیعی بشویید.

وقتی مسواک و خمیر دندان طبیعی، سالم، مفید و غیر مضر داریم دیگر به استفاده از انواع مسواک ها و خمیر دندان های غیر طبیعی، ناسالم و مضر و غیر مفید چه نیازی داریم. خودمان تحقیق کنیم و بهترین روش را برگزینیم و تابع جو غالب و تبلیغات فراوان و انبوه نباشیم.

توجه داشته باشید که مصرف نوشیدنی های صنعتی مثل نوشابه ها، باعث پوسیدگی دندان و مصرف دخانیات (مواد مخدر و الکل) موجب فاسد شدن دندان ها می گردد. نکته

روکش طلا برای دندان خالی از اشکال بلکه مفید و موثر در درمان بسیاری از بیماری هاست. چون طلا در داخل دهان با لعب دهان تماس دارد و با آن مخلوط می شود. این در حالی است که استفاده از طلای خشک که با پوست بدن تماس دارد برای مردان مضر بوده، قدرت جنسی آنان را تضعیف و سیستم دفاعی بدن آنان را دچار اختلال و از نظر اسلام نیز حرام است.^{۲۰}

ضد عفونی کردن دهان (بنی هاشمی)

۱- از جوشانده یا دم کرده‌ی بابونه استفاده می‌شود.

۲- یک پیاز را داخل دهان بجوید کل فضای دهان را ضد عفونی می‌کند.

عفونت لثه و درد دندان (یکتا)

برای درمان عفونت لثه و درد دندان به غیر از روش‌های خوراکی که برای عفونت گفته شد از روش‌های زیر می‌توان استفاده کرد:

نمک، یا آب نمک روی دندان نگه دارید. این کار هم درد را تسکین می‌دهد و هم عفونت را از بین می‌برد. البته مشروط بر این که نمک، نمک طبیعی باشد.

از روش اول قوی تر این است که نمک طبیعی، سرکه، میخک و گلاب را با هم مخلوط کنید. نمکش غلیظ باشد. میخک را هم داخل گلاب بجوشانید.

یک مقدار هم سرکه به آن بیفزایید؛ ترجیحاً سرکه انگور بهتر است و اگر سرکه انگور نبود سرکه سیب. این چهار تا را مخلوط کنید روی لثه نگه دارید.

هم درد را تسکین می‌دهد و هم عفونت را از بین می‌برد. این مخلوط را همان جایی قرار دهید که درد می‌کند.

سقراً اگر بجوید هم پیشگیری از عفونت لثه می‌کند و هم آن را درمان می‌کند به شرط این که اگر دندانتان درد می‌کند سقراً روی آن فشار ندهید چون فشار، عفونت را تشدید می‌کند.

مسواک با نمک هم پیشگیری است و هم درمان، مسواك زدن با نمک طبیعی و کف دریا در روایت توصیه شده است. فلوراید به شدت دندان را می‌پوساند و آن را از بین می‌برد. اگر مسواك در روایات توصیه شده است خمیرش هم مشخص شده است خمیرش چیست؟ نمک طبیعی و کف دریا. البته در استفاده از نمک طبیعی هم نباید

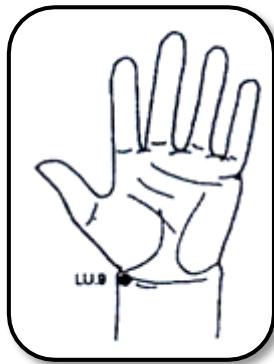
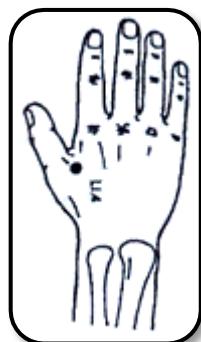
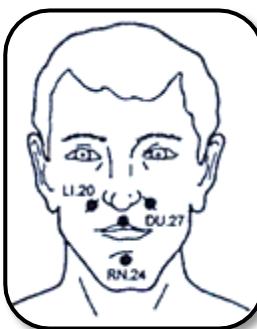
زیاده روی شود.

اگر شبی یک بار با نمک طبیعی مسواک بزنید کافی است. در بین روز هم وقتی غذا خوردید خلال کنید تا غذا لای دندان ها نماند. اگر به جای مسواک زدن، نمک طبیعی را روی انگشت بگذارید و لثه و دندان ها را ماساژ دهید باز هم مفید است.^{۲۱}

تقویت دندان (بنی هاشمی)

سیر را با زیره پخته ومصرف کنید.

- التهاب ، عفونت و خونریزی لثه ها^{۲۲}

۲۱ طب نجات بخش صفحه ۱۰۳ (یکتا)

۲۲ کتاب درمان جامع طب سوزنی

۳- درد دندان

ب: نسخه ها

دندان درد (روايات)
کندر(فوق العاده مفید و موثر)

امیر المؤمنین (ع): جویدن کندر دندانها را محکم و بلغم را بر طرف^{۲۳} می کند.
رفع پوسیدگی و سستی والتهاب و خونریزی لثه و دندان نیز مفید و لازمند.

نسخه امام کاظم (ع)- روغن حنظل در گوش

امام کاظم (ع) فرموده اند: داروی دندان درد این است: مقداری حنظله تهیه و ابتدا پوست آن را میگیری و سپس روغن آن را. اگر دندانت خورده شده و سوراخ شده چند قطره درون آن ریخته و چند قطره هم روی پنبه ریخته و داخل دندان می گذاری و بیمار را به پشت می خوابانی و تا سه شب این کار را ادامه می دهی.

اگر دندانی که درد می کند خورده نشده.^{۲۴} فقط بادی درون آن افتاده و درد می کند، هر شب دو یا سه قطره از آن روغن را درون گوش هم سمت دندان بریز که به اذن خداوند خوب خواهد شد.^{۲۵}

حجامت و عسل

نzd امام کاظم (ع) که بودم ایشان مشاهده کردند که من آه می کشم به همین جهت فرمودند: چه شده؟

---

۲۳ در کتاب آمده (ینقی البلغم) ولی صحیح اند (ینقی البلغم) است.

۲۴ در کتاب اشتباه آمده (لا اصل) ولی صحیح آن (لا اکل) است.

۲۵ کافی ج: ۸، ص: ۱۹۴

عرض کردم: دندانم.

فرمودند: ای کاش حجامت می کردی

من حجامت کردم و دردم ساکت شد و آن حضرت را با خبر ساختم، آنگاه حضرت

فرمودند: هیچ چیز به اندازه حجامت و مقداری عسل مردم را درمان نمی کند.^{۲۶}

سعد

امام کاظم (ع) را در حجر اسماعیل ملاقات کردم، ایشان نشسته بودند و شماری از
خانواده شان نیز حضور داشتند. از ایشان شنیدم که فرمودند: دندانها یم درد گرفت،

مقداری سعد به آنها مالیدم، اثر گرد و درد آن برطرف شد.^{۲۷}

کاسنی و شکر سرخ

از سردرد و دندان درد و ضربان چشم که صورتم را متورم کرده بود به امام صادق (ع)

شکایت کردم. ایشان فرمودند: کاسنی را فراموش مکن، عصاره آن را بگیر و با شکر

طبرزد در آمیز و بسیار بنوش که آن را تسکین و زیان آن را دفع می کند. من به خانه

برگشتم و از همان شب قبل از خواب درمان را آغاز کردم، آن را نوشیده و خوابیدم.

صبح که از بستر برخاستم به حمد و لطف خداوند سالم شده بودم.^{۲۸}

حجامت سر و حجامت عام

حجامت در سه شنبه ۱۷ یا ۲۱ ماه قمری شفای همه دردهای سال خواهد بود.

افزون بر آن شفای سردرد، دندان درد، دیوانگی، جذام، پیسی خواهد بود.^{۲۹}

رسول خدا (ص) فرموده اند: حجامت سر، چرت و درد دندان را می زداید.^{۳۰}

۲۶ الکافی ج ۸ ص ۱۹۴

۲۷ کافی: ج ۶ ص ۳۷۹

۲۸ بخار الانوار: ج ۶۶، ص ۲۰۹

۲۹ خصل ص ۲۸۵

روزی در خدمت امام کاظم (ع) بودم. ایشان چون دیدند من ناله می کنم فرمودند: چه شده؟ عرض کردم: دندانم. فرمودند: اگر حجامت کنی خوب است. من حجامت کردم و در آن آرام شد.^{۳۱}

سرکه کهنه

امام کاظم (ع) فرموده اند: من دندانم درد گرفت و برای آن مشک زمین گذاشتم و فرموده اند: سرکه کهنه له را محکم می کند.

چند دعا و...

امام علی علیه السلام^{۳۲} درباره درمان دندان درد فرموده اند: هر کس از درد دندان خود رنج می برد باید^{۳۳} مقداری خاک^{۳۴} از محل سجده اش بر گیرد و بر دندان خود بکشد و بگویید: (بسم الله الرحمن الرحيم. بسم الله الشافى، بسم الله الكافى، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ).^{۳۵}

رسول خدا صلی الله علیه و آلہ فرموده اند: هر کس از دندان درد رنج می برد. انگشت خود را بر محل درد بگذارد و سوره حمد را سه بار بخواند و بگویید: (وَ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فُمُسْتَقِرٌ وَ مُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلَنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ) و (وَ بِالْحَقِّ اتَزَّلَنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَلَ) و (بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ أَسْكَنْتُكَ وَ أَرْحَلْتُكَ بِالْفِلِ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ).

۳۰ رجوع کنید به بحار الانوار: ج ۶۲، ص ۱۲۶.

۳۱ کافی: ج ۱، ص ۱۹۴.

۳۲ در کتاب اشتباها امام صادق علیه السلام ذکر شده است.

۳۳ در کتاب نیامده است.

۳۴ کلمه خاک در روایت نیامده است.

۳۵ بحار الانوار: ج ۹۵، ص ۹۴.

بر روی نان نازکی [مطالب زیر نوشته شده^{۳۶}] بر دندانی که درد می‌کند گذاشته می‌شود: (بسم الله، لِكُلِّ نَبَأٍ مُسْتَقِرٌ وَ سَوْفَ تَعْلَمُونَ أَتَى أَمْرُ اللهِ فَلَا تَسْتَعِجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى عَمَّا يُشَرِّكُونَ. فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِيَعْضِهَا كَذِلِكَ يُحِيِّي اللهُ الْمَوْتَى وَ يُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ. قَالَ مَنْ يُحِيِّي الْعِظَامَ وَ هِيَ رَمِيمٌ، قُلْ يُحِيِّيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةً وَ هُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ)^{۳۷}

گونه‌ای دیگر:

یک قطعه سبزی^{۳۸} تهیه و روی آن می‌نویسی: (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا آتَمْتُ مِنْهُ تُوقَدُون) و بر دندان خود می‌گذاری و چند قدم راه می‌روی، سپس آن بر گه را پشت سر خود انداخته و به سوی آن برنمی‌گردی که؛ به خواست خداوند^{۳۹}؛ درد آرام خواهد گرفت.^{۴۰}

مشک

امام صادق (ع) فرموده اند: برای دندانهایتان گیاه مشک زمین [باتلاقما] تهیه کنید که دهان را خوشبو و توان آمیزش را زیاد می‌کند.^{۴۱}

دندان درد (خیراندیش)

جویدن مقدار یک نخود سعد.

برای تسکین درد دندان درآوردن کود کان ماساژ دادن لثه ها با روغن زیتون موثر می‌باشد.

^{۳۶} در کتاب نیامده است.

^{۳۷} بحار الانوار: ج ۹۵، ص ۹۶.

^{۳۸} در کتاب آمده: (ورقاً اخضرراً) ولی صحیح آن (قله) است.

^{۳۹} در کتاب نیامده است.

^{۴۰} بحار الانوار: ج ۹۵، ص ۹۶.

^{۴۱} کافی: ج ۶، ص ۲۷۹

پوسیدگی و درد دندان و درد لته^{۴۲} (تبریزیان)

برای عصب کشی دندان روغن هندوانه ابوجهل را در گوش بربزید. برای رفع دندان درد مرکب ۷ (یک ماهه) صبح ناشتا نصف گردو مصرف کنید - مالیدن پودر میخک به دندان - مالیدن روغن سیاهدانه به دندان - مسواک - جویدن کندر.

درد لته و دندان (تبریزیان)

چوب مسواک که چوب اراکی میگویند مسواک بزنند.
سرکه و عسل بصورت مساوی مخلوط و مزه کنند.
حجامت زیر چانه

روغن هندوانه ابوجهل یک قطره از آن را در گوشی که در طرف دندانی که درد میکند میریزد.

مسواک زدن با داروی ترکیبی هلیله و عاقرقرا و خردل است.

درد دندان با ضربان قلب (تبریزیان)^{۴۳}

روغن حنظل به دندان بمالید و داخل گوش بربزید - شافیه یک ماه بخورید - ماهی و تخم مرغ و سردیجات باعث دندان درد می شود.

درد دندان (همراه با غلبه گرمی) موسوی

زالو درمانی مانند درمان قلاع می باشد.^{۴۴}

مسکن درد دندان (بنی هاشمی)

مالیدن سیر پخته به دندان مسکن آن است.

درد دندان (خدادادی)

---

۴۲ کتاب و سخنرانی های استاد

۴۳ کتاب و سخنرانی های استاد

۶۳ زالوی ایرانی ص

عسل را با پودر دارچین مخلوط کرده و خمیر بدست آمده را روی دندان خراب شده بمالید و این عمل را سه بار در روز انجام دهید تا درد دندان خراب شده تسکین یابد.

دندان درد

گذاشتن مقداری پودرزنجیل یا محلول غلیظ آن با آب بر محل درد (درافراد سردمزاج).
گذاشتن یک تکه پنبه آغشته به سرکه در محل درد. (در افراد گرم مزاج).

برای درد دندان کودک که تازه دندان درآورده مالیدن عسل به لثه ها و ماساژ دادن آن و مالیدن روغن های گرم مثل روغن زیتون به فک و گردن و گاز گرفتن ریشه تازه یا مرطوب شیرین بیان مفید است چون کودکان در حین دندان درآوردن دوست دارند یک جسم سخت را به دندان بگیرند که موجب تقویت لثه ها و سرعت رشد دندان ها می شود لذا دادن کشک، هویج، برگه زرد آلو نیز توصیه می شود.

انداختن زالو بر روی لثه ها نیز برای تسکین درد دندان مفید می باشد.

دندان درد - چند توصیه

می تواند در اثر شکستگی دندان، عفونت لثه و دندان، آبسه ریشه دندان به علت گسترش پوسیدگی دندان (حتی پرشده) به داخل قسمت مرکزی دندان اتفاق بیفتد.

- مقداری یخ را داخل یک کيسه نایلونی بریزید و روی صورت خود، جایی که درد می کند، بگذارید.

- نگه داشتن آب یخ در دهان نیز ممکن است کمک تان کند، اما اگر دیدید باعث درد بیشتر دندانتان شد، از آن صرفنظر کنید.

- سرتان را بالا نگه دارید. با این کار از فشار واردہ به دندانتان کاسته می شود.

- دهانتان را بشویید. گاهی اوقات گیر کردن غذا در بین دندان ها می تواند به اندازه پوسیدگی دندان، دردناک باشد.

- مواد سرد و گرم یا شیرینی نخورید.

- برای آرام شدن دندان درد با تکه‌ای از سفرز طبیعی دندانتان را بپوشانید یا سفرز را بجویید.

درد دندان (باقری)

برای تسکین درد دندان به دو روش زیر عمل کنید:

سفرز طبیعی زیاد و گنده در دهان گذاشته شبانه روز تا هر مقدار که می‌توانید بجویید.
از مسکن قوی زیر استفاده کنید:

گل میخک را در گلاوب جوشانده سپس با سرکه طبیعی و نمک طبیعی مخلوط کرده
۲۰۰ سی سی کنار گذاشته هر بار دو قاشق به موضع درد مالیده و ماساژ دهید.

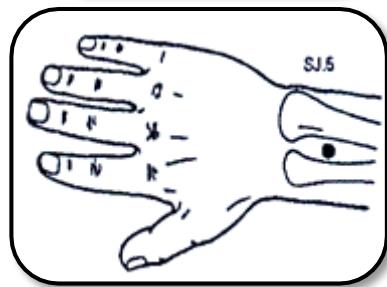
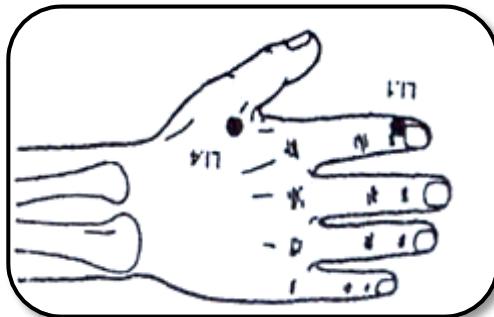
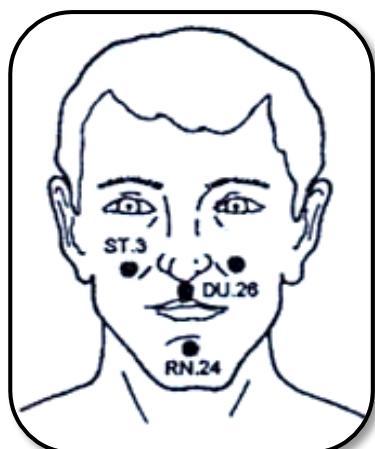
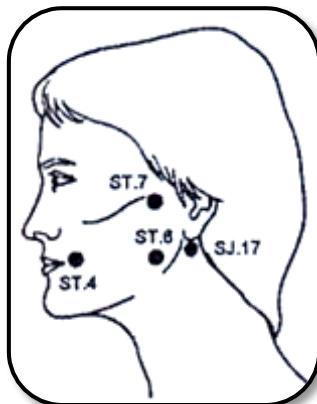
این جوشانده را به مقدار ۲۰۰ سی سی تهیه کرده و در منزل داشته باشید، خراب نمی‌شود. می‌توانید آن را در یخچال نگهداری کرده هر وقت دندان درد داشتید دو قاشق از آن را در دهان ریخته پنج دقیقه نگه دارید و اگر درد لته داشتید ماساژ نیز بدھید.^{۴۵}

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه‌ها عمل کنید)

-کشیدن دندان و دندان درد (درد دندانهای عقل SJ5 - SJ17)

(درد دندانهای جلویی در فک بالا DU26-درد دندانهای جلویی در فک پایین ST6)

(درد دندانهای آسیاب جلویی، ST4 - درد دندانهای آسیا ST3 - ST6 - ST7 - ST8)

۴- سوراخ شدن، افتادن، شکستن و پوسیدگی دندانها

پوسیدگی دندان الف: معرفی بیماری

نوعی بیماری است. در این بیماری بافت سخت دندان (مینا و سپس عاج) در اثر ترشح اسید از باکتری‌های پوسیدگی زا (عمدتاً استرپتوکوک موتان) مواد معدنی کلسیم و فسفر را ازدست داده و به تدریج از بین می‌روند. پوسیدگی دندان مرحله غیر قابل برگشت در فرایند حل شدن مواد معدنی مینا توسط اسید محسوب شده و درمان آن تنها از راه جایگزینی بافت سخت از دست رفته دندان با مواد ترمیمی دندانپزشکی امکان‌پذیر می‌باشد. اگر پوسیدگی تاج دندان به موقع متوقف و جایگزین نشود و پوسیدگی به ریشه دندان برسد نیاز به درمان ریشه (RCT یا عصب کشی) می‌باشد و در موارد شدیدتر ممکن است حتی نیاز به خارج کردن یا اصطلاحاً کشیدن دندان باشد.

از دلایل بیماری زایی طب جدید

گرچه پوسیدگی [دندان] یکی از رایج‌ترین مشکلات بر روی این سیاره است، اما رابطه پیچیده میان رژیم غذایی [بیمار] و بروز و ظهور حفره‌های دندانی، هنوز کاملاً شناخته نشده است. پوسیدگی‌ها توسط [باکتری] استرپتوک موتانس بر روی دندان بوجود می‌آیند.

مولف: در حالی که امام صادق (ع) فرمود: غذای تو باید دوای تو باشد. پزشکی جدید مردم را از درمان با غذا منصرف کرده است. همین یک ایراد طب جدید از اصلی‌ترین عوامل بیماری زایی است. برای توضیح این مطلب میتوان چندین کتاب مستقل نوشت.

ب: نسخه ها (روايات)

مسواک با چوب اراک

امام رضا (علیه السلام): مرغوب ترین چیزی که با آن مسواك می زنید، تارچه اراک است؛ چرا که چنانچه به اندازه باشد، دندان ها را جلا می دهد، بوی دهان را خوش می سازد، لثه را تقویت می کند و مالش می دهد و در برابر پوسیدگی، مفید است. اما انجام فراوان تراز اندازه آن، دندان ها را نازک و لق می کند و بن آن رانیز سست می کند.^{۴۷}

کندر(فوق العاده مفید و موثر)

امیر المؤمنین (ع): جویدن کندر دندانها را محکم و بلغم را بر طرف^{۴۸} می کند.

ترک مسواك هنگام قضاء حاجت

امام صادق(ع) فرموده اند: مسواك زدن به هنگام قضاء حاجت پوسیدگی دندان را در پی دارد.^{۴۹}

افار

خوردن انار خصوصا با پرده های میانی آن از شکستگی و سوراخ شدن دندان جلوگیری می کند.

مولف: اصلاح خون از بهترین درمانها برای همه بیماری هاست. خون صالح و کافی، حتی استخوان ها را محکم و درشت می کند.

نان و آب سرد بعد از شیرینی

امام رضا (علیه السلام): نوشیدن آب سرد در پی چیزهای گرم و نیز در پی شیرینی،

۴۷ بحار الانوار ج ۶۲ ص ۳۱۷

۴۸ در کتاب آمده (ینفی البلغم) ولی صحیح آن (ینفی البلغم) است.

۴۹ بحار الانوار: ج ۷۶ ص ۱۳۸

دندان ها را از میان می برد... هر کس می خواهد دندان هایش فاسد نشود، حتما هر گاه شیرینی می خورد، پس از آن؛ قطعه نانی نیز بخورد.^۵

(تقریبا همه غذاها را می توان با رنده کردن، کوبیدن، آبکی کردن و... مناسب پیران و افراد بی دندان کرد.)

حکمت عظیم و کامل خداوند بهترین ها را آفریده است. حتی ریزش دندان نعمتی برای افراد پیر است که باعث می شود غذاهای سفت نخورند و این برای سلامتی پیران بهتر است.

خوایدن با دهان باز

رسول خدا (ص) به شهری گذر کرد که دندانهای ساکنان آن ریخته و چهره شان پف کرده بود.

اهالی شهر به وی شکایت بردند. حضرت به آنها گفت شماها با دهان بسته می خوايد و بازدم که به فضای دهان می رسد راهی برای خروج ندارد و به همین جهت ریشه دندانها را مورد حمله قرار داده و صورت را فاسد می کند.

پس هرگاه خوایدیدلبان خود را باز گذاشته و این را به صورت یک فرهنگ در آورید. آنها چنین کرده وان بیماری از انها رخت بربست.^{۵۱}

پوسیدگی و پر کردن دندان (تبریزیان)

برای پر کردن یک نخ کتان را آغشته به روغن ابو جهل کنند و محکم و بافشار در سوراخ دندان قرار دهند و سه شب این کار را انجام دهند ولی اگر دندان سوراخ ندارد و به ریشه رسیده روغن را در گوش بربزنند.

---

۵۰ طب الرضا (ع) ص ۲۹

۵۱ بحار الانوار: ج ۱۴، ص ۳۲۱

شکستگی دندان (تبریزیان)

روایت داریم که با طلا روی آن را بگیرید – شکستن دندان علامت کمبود کلسیم است – پودر سنجد و لبیات و سبزیجات به پشت جلوی آفتاب نشستن و... تولید کلسیم می کند. لبیات را با خرما و گرمیجات بخورید.

سوراخی دندان (تبریزیان)

روغن هندوانه ابو جهل در سوراخ دندان بریزید و بعد با نخ کتان پر کنید.

شکستن و خرد شدن دندانها (روازاده)

پرسش: دارای ۲ فرزند هستم. دندان هایم خرد خود می شود و از لته هایم خون می آید و نکه های گوشت از آن ها خارج می شود. لطفا راهنمایی بفرمایید؟

پاسخ: باید بدانیم از اول این گونه بوده اید و ذاتاً طبیعت دندان های شما جنس خوبی ندارد یا بعدها این مشکل ایجاد شده است. در هر حال: ۱. شب ها از عسل روی لته هایتان بمالید؛ ۲. صبح ها مسوواک بزنید؛ ۳. از پودر شویا استفاده کنید؛ ۴. از کلسیم خانگی (پوست یک تخم مرغ محلی را شسته و آسیاب کنید و در غذاهای خورشتی در انتهای پختن غذا داخل غذا بریزید. ۵. حتماً نمک دریا مصرف کنید. ۶. دستورات تطهیر و تقویت معده و اصلاح مزاج و اصلاح تغذیه و خون را کامل انجام دهید در صورت عدم بهبودی باید به پزشک طب سنتی مراجعه نمایید.^{۵۲}

عوارض پر کردن دهان با آمالگام (روازاده)

پرسش: نظر شما در رابطه با پر کردن دندان با آمالگام چیست؟

پاسخ: با توجه به موادی مثل جیوه که در دهان آزاد می کند به هیچ وجه مورد تایید نیست و کسانی که چند دندان پر کرده دارند، باید در اولین فرصت آنها را در مرکز

۵۲ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۴

خاصی تخلیه کنند و اگر می شود با چینی دندان هایشان را پر کنند و یا روکش طلا بکشنند.^{۵۳}

عصب کشی و عفونت دندان (روازاده)

پرسش: در مورد عفونت دندان و عصب کشی چه نظری دارید؟

پاسخ: اگر عفونت گسترده است باید درمان جدی انجام شود ۱. زالوی لشه گذاشته شود؛ ۲. از پودر شویا استفاده شود؛^۳ ۳. مدام دهانتان را با نمک بشویید؛ چون احتمالاً لشه های شما مستعد خونریزی است؛^۴ ۴. به هیچ وجه شب ها مسوآک نزیند؛^۵ ۵. شب ها عسل یا مقداری پنیر شور روی دندان هایتان بمالید و صبح مسوآک بزنید. اگر عصب دندانتان درگیر شود باید عصب کشی کنید. برای پر کردن از آمالگام استفاده نکنید و به جای آن از چینی یا روکش طلا استفاده نمایید.^{۵۴}

نحوه صحیح پر کردن دندان (روازاده)

پرسش: مدت پنج ماه است که دندان چهار فک بالا را عصب کشی و پر کرده ام؛ ولی با آب یا غذای داغ درد می گیرد. عفونت هم ندارد. علت چیست؟

پاسخ: دلیلش استفاده از ماده بد است. دندانتان را تخلیه نمایید و با چینی پر کنید و روکش طلا بگذارید.^{۵۵} (سرباز حسینی: علت اشکال در عصب کشی است).

۵۳ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۱

۵۴ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۳

۵۵ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۶۹

۵- سستی دندان لثه ها

سستی دندان و لثه ها (روايات) کندر(فوق العاده مفید و موثر)

امام علی (علیه السلام): جو یدين کندر، دندان ها را استحکام می دهد، بلغم را می راند و بوی (بد) دهان را می برد.^{۵۶}

خضاب

پیامبر خدا (ص): خرج کردن یک درهم برای خضاب، برتر از خرج کردن یک درهم در راه خداست. در خضاب کردن، چهارده خاصیت است: باد (یابو) را از گوشها می برد، تیرگی را از چشممان میگیرد، دیده را جلامی دهد، حفره های بینی را نرم می کند، بوی دهان را خوش می سازد، لثه را استحکام می دهد، حالت غش را از میان می برد، از وسوسه شیطان می کاهد، فرشتگان از آن شادمان می شوند، مؤمن از آن خرسند می گردد، کافر از آن به خشم می آید، زینت است، عطر است، برائتی در قبراست، و منکر و نکیر از آن شرم می کنند.^{۵۷}

گوشت میش با شیر

امام صادق (علیه السلام): هر کس در قلب یا بدن خود به ضعفی گرفتار آمد، گوشت میش با شیر بخورد؛ چرا که در این صورت، هر بیماری و عارضه ای، از بند بند تن او برون می رود، بدنش نیرو می گیرد و لثه اش استحکام می یابد

۵۶ خصال ص ۶۱۲

۵۷ الکافی ج ۶ ص ۴۸۲

خلال کردن

امام صادق (علیه السلام): خلال کردن پس از (خوردن) غذا، لثه ها را محکم می کند، روزی می آورد و بوی دهان را خوش می سازد.^{۵۸}

سر که

امام صادق (علیه السلام): سر که انگور، لثه را تقویت می کند، جنبند گان شکم را می کشد و عقل را استحکام می بخشد.^{۵۹}

سقز طبیعی (قویترین آنتی بیوتیک) - طلا

امام باقر (علیه السلام) را دیدم که سقز می جوید: او فرمود: ای محمد! وسمه، پایه دندان هایم را سست کرده است. این سقز را می جوم تا آنها را استحکام ببخشم. راوی می گوید: دندان های حضرت، سست شده بود و وی، آنها را با طلا بسته بود.^{۶۰} نکته: سقز طبیعی قویترین آنتی بیوتیک است که حتی برخی بیمارستانها امکان واردات آن به کشور را ندارند. ولی بجای آن آدامس مضر، رایج شده است. بره موم زنبور عسل و کندر و گرم کردن و خشک کردن اندک مزاج نیز از قویترین آنتی بیوتیک هاست.

طلا

دندانهای حضرت لق شده بود و آن حضرت آنها را با طلا محکم کرده بودند. محمدبن مسلم می گوید: امام باقر (ع) میگویند وسمه دندانهایم را لق وسست کرده بود.^{۶۱}

---

۵۸ احقان الحق ج ۱۲ ص ۲۸۳

۵۹ کافی ج ۶ ص ۳۳۰

۶۰ کافی ج ۶ ص ۴۸۲

۶۱ کافی: ج ۶، ص ۴۸۳

نمک تر کی (نمک دریا)

و هر کس می خواهد دندانها را نگهداری کند باید از گناه کاکله و میوه درختان کوچک گز و مشک زمین و نار دین و دانه درخت شوره گز، هر کدام به یک اندازه و یک چهارم نمک تر کی تهیه و همه را بکوید تا نرم شود و روی دندانها گذارد که دندانها را حفظ و ریشه آنها را از پوسیدگی در امان نگه می دارد. و هر کس می خواهد دندانهاش سفید شود، باید نمک تر کی و کف دریا هر کدام را به یک اندازه تهیه و باهم بکوید تا نرم شود و روی دندانها بگذارد.

خوردن نان بعد از شیرینی

و آن حضرت فرموده اند هر کس می خواهد دندانهاش فاسد نشود باید شیرینی بخورد مگر پس از خوردن پاره ای نان.^{۶۲}

استرخاء لثه (سسست شدن گوشت بیخ دندان) موسوی

همراه با داروهای پاکسازی از خلط غالب زالو درمانی را از زیر زنخ (چانه) شروع و در نوبت بعدی که معمولاً ۱۵ روز بعد انجام می گردد مستقیماً روی لثه ها و دو رگ زیر زبان در چند نوبت چند عدد زالوی ریز می اندازیم.^{۶۳}

محکم کردن دندان و لثه ها (تبریزیان)

استفاده از نمک دریا + سر که به عنوان خمیر دندان - مسواک با چوب اراک - حنا به سر گذاشتن - خوردن پیاز.

استحکام لثه (بنی هاشمی)

در زمان مسواک از سر که با عسل استفاده شود.

۶۲ بحار الانوار: ج ۶۲، ص ۳۱۷

۶۳ زالود ایرانی ص ۹۳

۶- وبای دندان

وبای دندان (روايات)

ترک مسواک در حمام

امام صادق (علیه السلام): از مسواک زدن در حمام، حذر کن؛ چرا که وبای دندان ها را پی می آورد.

مؤلف: شاید مراد از وبای دندان عفونت دندان باشد، البته قطعاً وبای نیز نوعی عفونت است پس به نسخه های عفونت دندان عمل کنید.

۷- دندان قروچه

الف: معرفی بیماری

ubarat است از عادت به ساییدن دندان‌ها. عنوان قروچه معمولاً در خواب رخ می‌دهد و لی ساییدن یا کوبیدن دندان‌ها در طول روز نیز شایع است. دندان قروچه مداوم ممکن است باعث خوردگی لثه‌ها و استخوان‌های حمایت‌کننده از آنها در دهان شود.

انقباض فراؤان عضلات در یک طرف صورت و صدای آزاردهنده دندان قروچه در شب. این صدای ممکن است چنان بلند باشند که دیگران را از خواب بیدار کنند. آسیب به دندان‌ها، لثه و استخوان حمایت‌کننده (در معاینه دندان، واضح است) و سردرد از عوارض دندان قروچه است. چون دندان قروچه اغلب در طی خواب رخ می‌دهد، بیشتر افراد متوجه آن نمی‌شوند، اما سردرد مداوم یا آرواره (فک) زخمی نشان دهنده دندان قروچه است.

اگر چه دندان قروچه می‌تواند در اثر استرس یا اضطراب باشد، ولی اغلب اوقات در طی خواب اتفاق می‌افتد و به علت کج بودن دندان، نبودن دندان و دندان اضافی به وجود می‌آید و یا آنکه اضطراب و تلاش ناخودآگاه برای تصحیح اشتباه در «گاز زدن» (تماس بین دندان‌های فوقانی و تحتانی در هنگام بسته بودن فک‌ها).

در صورت امکان از وضعیت‌های استرس‌زا پرهیز کنید.

استرس، اضطراب یا الکلیسم، مواد حاوی کافئین مثل قهوه، کاکائو و نوشابه سیاه خودداری شود یا آنها را کم مصرف شود.

هر گز الکل نوشیده نشود، زیرا دندان قروچه را بدتر می‌کند.

برای جلوگیری دندان قروچه کودکان

- استرس کودک را کم کنید، خصوصاً قبل از خواب.
- ماساژ بدن و ورزش های کششی را برای آرامش عضلات کودک انجام دهید.
- دقت کنید که کودکتان به مقدار کافی آب بنوشد، زیرا کم آبی بدن ممکن است باعث دندان قروچه شود.
- اگر کودک شما دندان هایش را به هم می ساید، او را نزد دندانپزشک ببرید تا از سلامت دندان هایش مطمئن شوید.
- معمولاً دندان قروچه در کودکان پیش دبستانی نیاز به اقدامی ندارد، ولی کودکان بزرگ‌تر نیاز به روکش موقتی دندان یا محافظت دهان در شب (هنگام خواب) دارند تا از دندان قروچه آنها جلوگیری شود.

ب: نسخه ها

دندان قروچه (گزارش درمان)

نام بیمار: خ. ف. خ. سن: ۲ سال علت مراجعه: دندان قروچه
علائم بیماری: بیمار با شکایت دندان قروچه، خوردن یخ، خوردن برنج خام و کم خوابی به این مرکز مراجعه نمود، دندان قروچه بیمار از حدود یک ماه قبل اغاز شده بود که در خواب و بیداری تکرار می شد. اما خوردن یخ و برنج خام مربوط به شش ماه قبل از مراجعه بود. بیمار سابقه بیماری خاصی را ذکر نمی کرد و در آزمایشات آنمی فقر آهن مشهود بود.

بادکش قبل از scarification (تیغ زدن) احتمالاً موجب اتساع عروق و افزایش فلوبی خون منطقه مبتلا شده و ورود فاکتورها و سلول های دفاعی را به موضع آلوهه تسهیل می کند و از طرفی تخلیه لنف در سیستم لنفاوی موضعی را بهتر می کند و

موجب کاهش ترشح و اگزودای زخم سالک می‌گردد با علم به این که مکانیسم ترشح مرتبط زخم سالک فزونی در لنف سیستم لنفاوی موضع درگیر می‌باشد. با توجه به تجربه‌های مشابه نگارنده مقاله انواع ضایعات پوستی و سیستمیک مانند سلولیت، اریتم، goat (نقرس)، کورک، آسه‌های چركی، Mastitis، اگزما و Zona که با بادکش و ایجاد خراش موضعی نتایج درمانی قابل توجهی گرفته شده است، بجاست تحقیقات کامل‌تری روی مکانیسم اثر بادکش و حجامت موضعی روی ضایعات پوستی صورت گیرد تا جزئیات بیو شیمیایی و ایمونولوژیک این فرآیند روشن تر گردد.^{۶۴}

۸- قلاع (جوشش دهان)

قلاع (جوشش دهان چون از گرمی بود) (موسی)

همراه با داروهای ضد گرمی و پاکسازی کننده منضج و مسهل و دهان شویه های گیاهی با زالو درمانی زیر نخستین و زیر زبان به تعداد کم جوشش قلاع از بین می رود.^{۶۵}

مؤلف: نسخه های آفت دهان را عمل کنید.

۹- خوش بویی و بد بویی دهان

خوش بویی و بد بویی دهان (روايات)

مشکك

امام صادق (علیه السلام): مشکك را لابه لای دندان های خویش کنید؛ چرا که دهان را خوش بو می کند و بر توان همبستری می افزاید.^{۶۶}

نسخه امام رضا(ع)

علی بن موسی الرضا (علیه السلام)، این داروها را برای بلغم به من املا کرد و فرمود: «به وزن یک متنقال هلیله زرد، دو متنقال خردل و یک متنقال آککرا بر می داری و همه را نرم می سایی و ناشتا با آن مسواک می زنی. به خواست خداوند، بلغم را می زداید، بوی دهان را خوش می سازد و دندان ها را استحکام می بخشد».^{۶۷}

خرمای برنی

در نامه ای به امام کاظم(ع) نوشتم که یکی از یاران ما از بوی بد دهان خود شکایت دارد، حضرت در نامه ای به وی نوشتند: خرمای برنی بخور. شخص دیگری نامه نوشه و از بیوست شکایت کرد. حضرت به وی نوشتند: خرمای برنی را ناشتا و به همراه آب بخور. او چنین کرد و چاق شد و رطوبت بر وی چیره شد. بار دیگر نامه ای به امام (ع) نوشتند و از رطوبت به حضرت شکایت کرد ایشان به وی نوشتند: خرمای برنی را ناشتا بخور ولی آب به همراه آن نتوش. او چنین کرد و مراج او معتدل شد.^{۶۸}

۶۶ کافی ج ۶ ص ۳۷۹

۶۷ طب الانمه ص ۱۹

۶۸ محسان ج ۲ ص ۳۴۳

ریحان کوهی

کسی که با امام کاظم(ع) همسفر بود برایم نقل کرد که آن حضرت ریحان کوهی طلب کرده و فرمودند: من دوست دارم غذای خود را با آن آغاز کنم که گشاینده‌ی مجاری بسته شده، اشتها آور و زداینده‌ی چشم درد است و من آنگاه که غذا را با آن آغاز کنم، باکی ندارم که پس از آن چه غذایی بخورم و دیگر از هیچ بیماری و آسیبی هراس ندارم و آنگاه که غذا تمام شد بار دیگر ریحان کوهی طلب کرده و دیدم که برگه‌ای از آن را که روی غذا افتاده بود برداشته و خوردن. به من نیز داده و فرمودند: غذای خود را با آن پایان ده که گوارنده‌ی غذای پیشین و اشتها آورنده‌ی غذای پسین است. سنگینی معده را زدوده و دل و دهان را خوشبو می‌کند.^{۶۹}

به شیرین با دانه

از امام صادق (علیه السلام) درباره حجامت در روز شنبه پرسیدم .
فرمود: سستی می‌آورد.

گفتم: اصلاً بیماری من ، از ضعف و کم قوتی من است .

فرمود: در این صورت ، به شیرین را با دانه اش بخور؛ زیرا ضعف را از بین می‌برد و معده را خوش بو می‌کند و آن را پاک می‌گرداند.^{۷۰}

حنا

امام صادق (علیه السلام): حنا، بوي بد عرق را از ميان می‌برد، بر طراوت صورت می‌افزايid، دهان را خوش بو می‌کند و فرزند را نیکو می‌سازد.^{۷۱}

---

۶۹ کافی: ج ۶، ص ۳۶۴

۷۰ طب النبی ص ۱۳۶

۷۱ کافی ج ۶ ص ۴۸۴

رسول خدا (ص) فرموده اند : با حنا خضاب کنید که مایه جلای بینایی و رویش مو و بوی خوش و آرامش برای همسر می شود.^{۷۲}

و فرموده اند: ای علی! هزینه کردن یک درهم برای خضاب، برتر از هزینه کردن هزار درهم در راه خدا ولی در غیر این کار است. در حنا چهارده و پیزگی نهفته است: باد را از گوشها می زداید، بینایی را جلا می دهد، بینی را نرم می کند، دهان را خوشبو می کند، لشه را محکم می کند، لاگری را برطرف می کند، و سوسه شیطان را کاهش می دهد، فرشتگان را خرسند می سازد، اهل ایمان را شاد می کند و اهل کفر را خشمگین می سازد. خضاب مایه آراستگی و پاکیزگی است، نکیر و منکر درون قبر از وی شرم می کند و خضاب برگه برائت وی در قبر است.^{۷۳}

مسواک در دستشوی - اشتباہی رایج

مسواک در ابریزگاه بد بویی دهان می آورد.^{۷۴}

چند مورد دیگر برای رفع بوی بد دهان

آویشن با نمک^{۷۵}، سبزی تره^{۷۶}، انجیر^{۷۷}، خشک نبودن مزاج (صفرا)^{۷۸} و افطار با خرما یا حلوا یا آب نیم گرم^{۷۹} نیز بوی دهان را کم میکند.

۷۲ کافی: ج ۶ ص ۴۸۳

۷۳ خصال: ۴۹۷

۷۴ من لا يحضره الفقيه ج ۱ ص ۵۲

۷۵ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۱۶

۷۶ کافی: ج ۶ ص ۳۶۵

۷۷ کافی: ج ۶ ص ۳۵۸

۷۸ محسان: ج ۶ ص ۳۴۳

۷۹ کافی: ج ۶ ص ۱۵۳

بدبویی دهان (خیراندیش)

بدبویی دهان علل متعددی دارد:

گاهی به علت سینوزیت می باشد که باید سینوزیت درمان شود.

گاهی بخاطر بیماری های دهان و دندان می باشد که استفاده از خمیر دندانی مرکب از ۵ واحد عسل + دو واحد نمک توصیه می شود.

گاهی هم بجهت اختلالات و مشکلات گوارشی می باشد که موجب سردی معده و در نتیجه بدبویی دهان می گردد که یکی از راه های درمان آن، پرهیز کردن از خوردن آب سرد بین غذا و بلا فاصله بعد از غذا می باشد و راه دیگر درمان استفاده کردن از جوشانده یک قاشق مربا خوری بارهنگ در یک لیوان عرق نعناع به مدت ده دقیقه و بعد از ولرم شدن یک قاشق غذاخوری عسل به آن اضافه شود و موقع خواب میل شود.

مشکلات لته و بوی بد دهان (تبریزیان)

با ترکیب هلیله زرد + خردل + عاقرقحاء پودر کنند و مسوак بزنند هم رافع بوی بد رهان و مشکلات لته است . از خردل ۲ واحد و از بقیه ۱ واحد.

بوی دهان (تبریزیان) ^{۸۰}

۱- خوردن پیاز و تره و خرمای برنی و خربزه و مویز و اذخر

۲- خضاب و سرمه کشیدن

۳- پایان دادن غذا با ریحان کوهی

۴- پودر دندان

۵- افطار با آب گرم

۶- قرار دادن سعد کوهی در دهان

بدبویی دهان (روازاده)

بدبویی دهان علل مختلفی دارد:

گاهی به دلیل سردی معده می باشد بخصوص وقتی که انسان به مدت طولانی گرسته باشد مثل ماه رمضان که موجب بدبویی دهان می شود که درمان آن مصرف دمکرده دارچین است که روزی یک تا دو لیوان کافی است.

گاهی هم علت بدبویی دهان به خاطر عفونت سینوس ها می باشد که علامت آن این است که صبحها هنگام بیدار شدن از خواب دهان و بینی خیلی بدبو می شود که علاج آن درمان سینوزیت است.

و گاهی هم به علت مشکلات دهان و دندان و عفونت لثه ها می باشد که درمان آن ضد عفونی و بهداشت دندان و شستشو دهان با نمک دریا می باشد.

و گاهی هم به علل دیگر مثل کم خونی، مسمومیت غذایی یا دارویی، دوران بارداری، ایام عادت ماهانه و ...

اگر علت آن از معده باشد درمان آن مصرف مقدار کمی مصطکی با عسل به مدت حداقل یک هفته، یک الی سه بار.

بوی بد دهان (روازاده) / مرد/سن ۲۴ سال / مجرد / ۱۷۸ قد / وزن ۶۴ کیلو

سوال: آقای دکتر سلام و خسته نباشید آقای دکتر مشکل من که در واقع اصلی ترین مشکلم هست بوی بد دهان هست که از دوران کودکی تاکنون ازش رنج میبرم. تو را خدا کمک کنید. هر توصیه‌ای که شما بفرمایید حاضرم انجام دهم که این بوی بد دهان برای همیشه از وجودم ریشه کن بشه.

پاسخ:

بدبویی دهان ناشی از چند علت است:

۱. دندان خراب که باید اصلاح شود.
۲. عفونت لثه که معمولاً همراه با خونریزی لثه است. درمان این قسم شامل فصد و مضمضه سرکه در دهان و خوردن جوشانده هلیله است.
۳. افزایش حرارت معده که علامت آن این است که با غذا خوردن کمتر می‌شود و دندان هم ممکن است تیره شود درمان آن خوردن خیسانده زردآلو صبحها و خیار و آلو و سکنجین است. که احتمالاً مشکل شما از اهمین قسم است.
۴. تجمع بلغم عفونی در معده که علامت آن این است که با خوردن و شستن دهان تغییری نمی‌کند مگر خیلی اندک درمان آن مبتنی بر قی کردن است با خوردن جوشانده شوید و تخم ترب و خوردن زنجیل و گلقند عسلی و سکنجین عسلی و غذا باید غذاهای خشک کننده چون کباب باشد و از خوردن ماست و دوغ و... پرهیز شود.
۵. ترشحات پشت حلق که از سر به محوطه دهان می‌ریزد. علامت آن این است که اگر چیزهای شور و ترش مضمضه کنند، رطوبات لزج بدبو از لثه و سر جدا می‌شود اما بوی دهان موقتاً برطرف می‌شود و کاملاً رفع نمی‌شود. بایستی با مصرف حب «ایارج فتیرا» سر و مغز پاکسازی شود و جهت تقویت لثه سرکه شیرهای که در آن، مورد و گلنار جوشانده‌اید مضمضه نمایید.^{۸۱}

برای رفع بوی بد دهان(دریابی)

مخصوصاً بوهایی که اشمئراز دیگران را به دنبال دارد (به ویژه در میان افرادی مانند زن و شوهر)، برای درمان آن: خوردن یک قاشق چای خوری پودر گشنیز مخلوط شده با

۸۱. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده، ج ۲، ص ۱۴۴ و ۱۴۵

یک قاشق چای خوری پودر نبات و سپس یک لیوان شیر گرم که با عسل شیرین شده،^{۸۲} بنوشد. این درمان باید به مدت یک هفته ناشتا ادامه داشته باشد.

درمان بوی بد دهان (یکتا)

بوی دهان یا از عفونت لثه است که روش های درمانی عفونت لثه را گفتیم و یا از عفونت معده است. برای درمان عفونت معده داروهای عفونت را که گفتیم دم کنید یک ربع نیم ساعت با معده خالی میل کنید.

علت دیگری که بوی بد دهان، قند است. قندی که می خورید در روده می گندد. گندیدگی قند باعث بوی بد دهان می شود. قند نخورید. به جای قند، خرما، مویز، کشمش، توت، انجیر و عسل بخورید. اما برای درمان بوی بد دهان هل، دارچین و نعناع را دم کرده روزی سه فنجان میل بفرمایید یا این که دانه های هل را داخل دهان بریزید و نگه دارید. اگر با نمک طبیعی مسواک بزنید مشکل بوی دهان پیدا نمی کنید.^{۸۳}

بدبویی دهان

علل مختلفی دارد اگر علت آن از معده باشد درمان آن مصرف مقدار کمی مصطکی با عسل به مدت حداقل یک هفته، روزی یک الی ۳ بار.

جوشانده یک قاشق مربا خوری بارهنگ در یک لیوان عرق نعناع به مدت ده دقیقه و بعد از ولرم شدن یک قاشق غذاخوری عسل به آن اضافه شود و موقع خواب میل شود. گاهی علت بدبویی دهان مصرف قندهای معمولی است که درمان آن خوردن قندهای طبیعی است که بهترین آن عسل و خرما و انجیر و توت می باشد.

بوی بد در دهان (روازاده) / زن/سن ۲۵ سال

۸۲ عسل ص ۳۶۲

۸۳ طب نجات بخش صفحه ۱۰۴

پرسش: مدتی به جای استفاده از خمیر دندان از پودر شویا که از مطب شما تهیه کردام استفاده کردم ولی صبح احساس بوی بدی در دهان می‌کردم در حالی که قبل این مشکل را نداشتم. لطفاً مرا راهنمایی کنید که مشکل از کجاست و اینکه آیا خوردن پودر به لثه‌ها مشکلی ایجاد می‌کند؟

پاسخ: هفته‌ای دوبار از پودر شویا استفاده کنید.

هر روز از چوب مسواک استفاده نمایید.

هر روز صبح با آب و نمک رقیق استنشاق نمایید.

ضمناً مالیه شدن پودر شویا به لثه‌ها ضرری ندارد ولی باید با مسواک آغشته به پودر شویا لثه‌ها را مالش داد.

ضمناً شب‌ها مسواک نزنید و صبح‌ها وقتی بیدار می‌شوید مسواک بزنید.^{۸۴}

(بدبویی دهان نوع صفراوی) (موسوی)

بدبویی‌ها از سه علت بیرون نیست:

۱- عفونت سینوزیت

۲- عفونت لثه و دندان

۳- سوء مزاج معده

بخور و عطسه، دهان شویه‌های ضد عفونت، منضج‌ها و مسهل‌های پاکسازی معده و دستگاه گوارش و زالو درمانی زنخ و زیر زبان به تعداد کم علاج این بیماری است.^{۸۵}

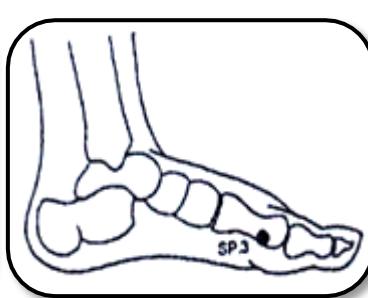
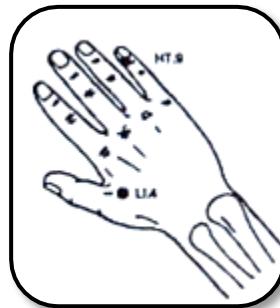
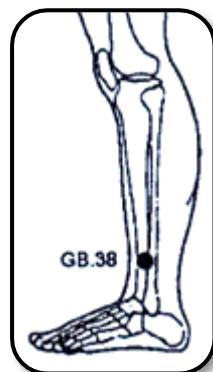
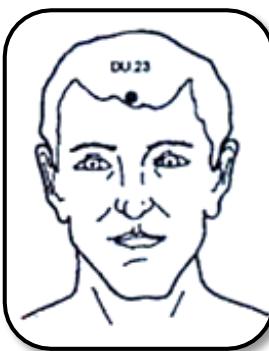
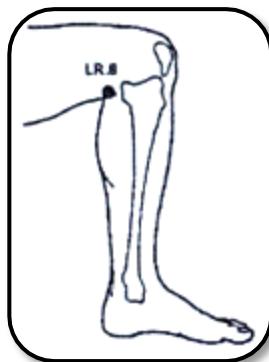
۸۴ پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۷.

۸۵ زالو درمانی صفحه ۶۳.

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

-^{۸۶}**بوی بد دهان**-

۱۰- التهاب و ورم لثه

الف: معرفی بیماری

التهاب لثه (Gingivitis) مرحله اولیه بیماری لثه است و درمان ساده ای دارد. علت اصلی ایجاد التهاب لثه پلاک دندانی (لایه نرم، چسبنده و بدون رنگ از باکتری ها که به سطح دندان ها می چسبد) است.

چنانچه پلاک دندانی به طور مرتب با استفاده از مسواک و نخ دندان از روی دندان ها پاک نشود، سمومی (Toxin) تولید می کند که لثه را تحریک کرده و ایجاد التهاب لثه می کند. در این مرحله اولیه از بیماری لثه، تخریب بافت لثه قابل برگشت است، چرا که استخوان و بافت نگهدارنده اطراف دندان ها تحت تاثیر قرار نگرفته اند. چنانچه التهاب لثه درمان نشود، تبدیل به بیماری پیشرفته لثه (Periodontitis) و آسیب دائمی به دندان ها و فک می شود.

علائم کلاسیک التهاب لثه شامل قرمزی، تورم و حساس شدن لثه و خونریزی به هنگام مسواک زدن است. علامت دیگر بیماری های لثه، تحلیل و عقب نشینی لثه از بافت دندان است که به دندان نمای کشیده (Elongated Appearance) می دهد.

بیماری لثه باعث ایجاد (Pocket) بین دندان و لثه می شود که مکانی برای تجمع پلاک و خرد های غذایی است. بعضی بیماران ممکن است به طور دوره ای بوی بد یا مزه بد در دهان شان احساس کنند.

مسواک زدن و نخ دندان کشیدن صحیح برای برداشتن پلاک و جلوگیری از ایجاد جرم تغذیه صحیح برای تامین مواد غذایی لازم برای سلامت استخوان فک و دندان ها

اجتناب از سیگار و سایر دخانیات از راهکارهایی برای جلوگیری و درمان این بیماری می باشد.

علل ورم لثه

ژنتیویت (gingivitis) یا التهاب لثه: به حالتی گفته می شود که پلاک های دندانی در خط لثه تجمع پیدا می کند و باعث تحریک لثه و حساس شدن آن می شود که گاهی خونریزی هم پیدا می کند.

عفونت ویروسی یا قارچی : عفونت باعث تشکیل پلاک دندانی می شود. پلاک دندانی، مایع و گلbul های سفید خون را در آن منطقه زیاد می کند و باعث ورم لثه می گردد.

سوء تغذیه.

اتصالات ضعیف پروتز دندان (دندان مصنوعی).

بارداری، قاعدگی و بلوغ به علت تغییرات هورمونی باعث تورم لثه می شوند.
حساسیت به خمیر دندان و یا دهان شویه.

اسید آسکوربیک (کمبود ویتامین ث)، کمبود ویتامین های گروه ب و کلسیم.
عارضه جانبی برخی داروها از قبیل: دیلاتین (فنوتئین) داروی ضد صرع و یا فنوباربیتال داروی ضد صرع، داروهای خواب آور و یا مسکن قبل از جراحی .
یک قاشق غذاخوری نمک را در یک لیوان آب گرم حل کنید. چند دقیقه محلول آب و نمک را در دهانتان بچرخانید و سپس بیرون بریزید. این کار را تا وقتی که هنوز ورم وجود دارد، روزی چند مرتبه تکرار کنید.

ب: نسخه ها**التهاب دهان و دندان (روايات)****حنظله**

برای آرام کردن درد دهان و فرو نشاندن خونریزی دندان و برای درمان ضربان و قرمزی دهان آورده اند که: اطراف حنظله^{۸۷} مرتضوب زرد شده را با گل می پوشانی و سر آن را سوراخ کرده، چاقویی داخل آن کرده و به آرامی حرکت می دهی و سرکه کهنه بسیار ترشی درون آن می ریزی و بر آتش می گذاری و به شدت می جوشانی سپس بیمار با دست خود از آن سوراخ مقداری برداشته و به زخم دهان برد و سرکه را داخل دهان مضمضه می کند و اگر می تواند مایع درون حنظله را داخل کوزه سفالین ریخته و هرگاه سرکه آن کم شد به آن اضافه کند. این دارو هرچه کهنه تر شود بهتر است.

خلال زدن دندان

رسول الله (ص) فرموده اند: دندانهای خود را خلال زنید که مصلحت لثه ها و دندانها در آن است.

نسخه امام کاظم (علیه السلام)

امام کاظم (علیه السلام): برای درد دهان و خونی که از لابه لای دندان ها بیرون می آید و نیز درمان شدت درد و سرخه ای که در دهان رخ می نماید، یک تلخک تازه که زرد شده باشد، بر می داری، قالبی از گل بر آن می گذاری، سپس سر آن را سوراخ می کنی و چاقویی به درونش می بری و آرام، اطراف آن را از داخل می تراشی. آن گاه، قدری سرکه خرمای بسیار ترش، روی آن می ریزی و سپس، همه را روی آتش می گذاری و کاملاً می جوشانی.

۸۷ هندوانه ابو جهل.

پس از آن، به قدر گنجایش یک ناخن، از این ترکیب بر می دارد و دهانش را با آن مالش می دهد و سپس، سرکه را در دهان می چرخاند. اگر هم دوست داشته باشد که آنچه را درون تلخک هست، در شیشه یا روغن دانی جای دهد، می تواند این کار را بکند. هر گاه هم سرکه موجود در این ترکیب از میان برود، آن را جایگزین کند. هر اندازه هم این ترکیب کهنه تر باشد، به خواست خداوند، برای شخص بهتر است.

درمانهای طبیعی ورم لثه

اگر دچار سوء تغذیه هستید، تغذیه خود را بهبود دهید.

از مواد تحریک کننده لثه خودداری کنید، از قبیل: دهان شویه های تجاری، الکل و تباکو.

اگر حساسیت به مسواک و یا دهان شویه باعث تورم لثه گردیده است، از مسواک طبیعی استفاده کنید.

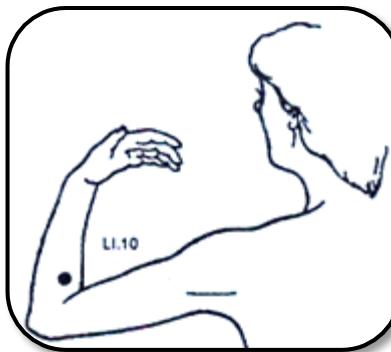
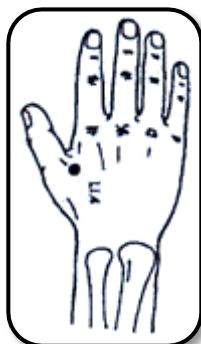
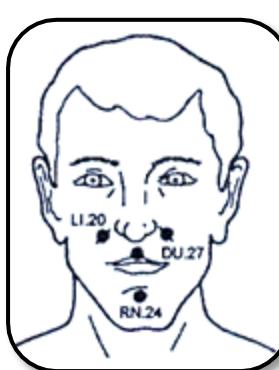
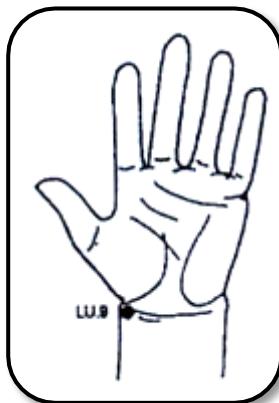
دندان های خود را مرتب مسواک بزنید و از خلال دندان استفاده کنید.

۱۱- زخم و پیوره‌ی لثه

زخم و پیوره‌ی لثه (خیراندیش)

شستشوی دهان بعد از مسواک قبل از خواب با ترکیب سرکه، گلاب (۲ به ۳) به وسیله ماساژ انگشتان تا ۷ شب.

^{۸۹ و ۸۸} خوراک عسل ناشتا و شبانگاه یک قاشق مربا خوری به صورت لیسیدن تا ۱۴ شب.

۸۸. عسل صفحه ۱۲۷.

۸۹. کتاب درمان جامع طب سوزنی

۱۲-سفیدی و جرم زدایی دندان

برای جرم زدایی و سفید کردن دندان (روايات)

مسواک اسلامی

هر کس هم می خواهد دندان هایش سفید شود، قدری نمک اندرانی، و به همان اندازه کف دریا، بردارد و نرم بساید و با آن، مسوак بزند.

امام صادق (ع) فرمودند: دوازده ویژگی در مسواك نهفته است: سنت رسول خدا (ص). خوشبو کننده دهان، جلا دهنده بینایی، خشنودی خداوند رحمن، سفیدی دندان، زداینده لاغری، محکم کننده لثه، اشتها آور، بلغم زا، افزیننده امنیت، دوباره شدن حسنات و شادی فرشتگان.^{۹۰}

افار

از صعصعه بن صوحان نقل شده است که وی، هنگامی که امیر مومنان در حال شام خوردن بود، برایشان وارد شد.

امام (علیه السلام) فرمود: «ای صعصعه! پیش آی و بخور».

(صعصعه می گوید): گفتم: شام خورده ام.

در این هنگام، نیمه ای از یک انار، نزد امام (علیه السلام) بود. تکه ای از آن را شکست و به دستم داد و فرمود: آن را با پیه اش بخور؛ چرا که زردشدگی دندان ها و بدبویی دهان را می برد و انسان را پاک می سازد

زیتون مسواک هم هست

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): چه نیکو مسواکی است زیتون، از درختی خجسته! دهان را خوش بو می کند، جرم دندان را می برد، و مسواک من و پیامبران پیش از من است.^{۹۱}

خربزه

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): خربزه را دندان بزن و آن را قطعه قطعه مخور؛ چرا که میوه ای است خجسته، خوش، مایه پاکی دهان و تقدس بخش دل؛ دندان ها را سفید می کند، خدای را خرسند می سازد، بویش از عنبر و آبش از کوثر است، گوشت آن از پرديس، لذت آن از بهشت، و خوردن آن، عبادت است.

عفونت لثه و سفید کردن دندان (خیراندیش)

شستشوی مرتب دهان و مسواک زدن با ترکیبی از ۴ واحد عسل+ و یک واحد نمک هر شب.

جرم دندان (تبریزیان)^{۹۲}

از پودر دندان استفاده کنید - خربزه گاز بزنید - خلال کنید - پراکنده خوری نکنید.

زردی دندان (تبریزیان)^{۹۳}

خربزه خوردن - مسواک - استفاده از نمک دریا + سرکه به عنوان خمیر دندان.

قویت و سفید کردن دندان (روازاده)

شستشوی دهان با نمک دریا یا گلاب و سرکه طبیعی.

مالیدن عسل و پنیر به دندان ها قبل از خواب.

۹۱. المعجم الاوسط ج ۱ ص ۲۱۰

۹۲. کتاب و سخنرانی های استاد

۹۳. کتاب و سخنرانی های استاد

صرف کلسیم خانگی (طرز تهیه آن به این صورت است که یک عدد پوست تخم مرغ محلی را شسته و کاملا با آسیاب، خرد کرده و یک قاشق آب لیموی تازه به آن اضافه شود و شب تا صبح بماند و هنگام صبح با مقداری آب و عسل شیرین کرده و به مدت یک هفته مصرف شود، استفاده از این محلول در کنار خورشت گوسفندی موجب جذب بهتر کلسیم می شود.)

زرد شدن دندان‌ها(روازاده) / مرد/سن ۳۷ سال / متاهل / قد/وزن ۵۹ کیلو
سوال: دندانها یمان زرد رنگ شده‌اند. علت چیست؟ آیا امکان سفید شدن رنگ دندانها میسر می‌باشد؟

پاسخ: سبب تغییر رنگ دندان ماده بدی است که در دندان نفوذ کرده است و آن را به حسب خود رنگی کرده است یعنی اگر ماده صفرایی باشد دندان زرد و اگر سوداوی باشد سیاه و بادنجانی و رنگ گچی از بلغم غلیظ است.

بنابراین اگر دندان زرد شده است بایستی بدن را با استفاده از منضجات و مسهلات صفرا مثل آلو و تمر هندی و هلیله زرد و سکنجین پاکسازی کرد.
سپس آب تاجریزی و سرکه را مخلوط کرده با آن مضمضه کنید. سپس آرد عدس و آرد جو و ختمی با سرکه مخلوط کرده روی دندان‌ها بگذارید و کمی نگه دارید.^{۹۴}

جرم زدایی از دندان(یکتا)

نمک طبیعی و کف دریا به سفیدی دندان کمک می کند. نمک طبیعی با خاکستر عدس نیز برای سفید کردن دندان مفید است.^{۹۵}

.۹۴ پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده، ج ۲، ص ۱۴۴.

.۹۵ طب نجات بخش صفحه ۱۰۵

سفید کردن دندان (خدادادی)

پوست سخت بadam را سوزانده و خاکستر آن را با نمک دریا مخلوط کرده و بر روی دندان ها مالش دهید.

زردی و سیاهی دندان (باقری)

برای رفع زردی و قهوه ای شدن دندان به روش های زیر عمل کنید:

کف دریا و نمک طبیعی را با هم مخلوط کرده و دندان ها را با آن مسواک کنید.

سُعد کوفی را پودر کرده داخل سقز گذاشته آن گاه قسمت سود را روی قسمت زرد یا قهوه ای دندان بگذارید. این عمل را ۴۰ روز انجام دهید تا استخوان، ترمیم و بازسازی شده و به شکل کامل مدواوا گردد.

اگر دندان سیاه شده باشد ولی هنوز پر بوده و خالی نشده باشد باید سه دوره چهل روزه این عمل را تکرار کنید.

اگر دندان خالی شده باشد آن را نه عصب کشی کنید و نه پر کنید بلکه با جویدن سقز طبیعی همین دندان ناقص را نگه دارید. اگر دندان را پر کنید بر اثر استفاده از سرکه و سقز دندان تان خالی می شود و هر ۳ تا ۶ ماه یک بار باید آن را پر کنید و اگر برای جلوگیری از این کار دیگر از سرکه و سقز استفاده نکنید بقیه دندان ها نیز شروع به فاسد شدن می گذارد و لثه هایتان نیز عفونی می شود.

توجه داشته باشید که اگر خواستید دندان هایتان را روکش بکارید. روکش را بکارید ولی اگر آن را بچسبانید باز سرکه و سقز آن را می کند.^{۹۶}

رفع سیاهی رنگ دندان ها (روازاده) زن/سن ۲۹ سال / اراک

پرسش: من دانشجوی ترم ۸ دندانپزشکی هستم ما خمیر دندان های سفید کننده را برای

استفاده طولانی مدت تأیید نمی کنیم چون مینای دندان را از بین می برد پودر شویا هم فکر می کنم همین خاصیت را داشته باشد. چون موادی دارد که مثل خمیر دندان های سفید کننده نسج مینا را بر می دارند و از این طریق باعث سفید شدن دندان ها می شوند. شما چرا پودر شویا را توصیه می کنید؟ آیا به نظر شما نسج مینا را به خاطر اینکه مواد زیر دارد از بین نمی برد؟

پاسخ: پودر شویا هفتاهای ۲ بار فقط صبح ها و خیلی کم استفاده می شود.
باید از انگشت سبابه به عنوان مسواك لثه هر روز استفاده کرد.^{۹۷}

۱۳- نازک شدن دندان

(روايات)

نمک ترکی و کف دریا

و هر کس می خواهد دندانها را نگهداری کنده باید از گیاه کاکله و میوه درختان کوچک گز و مشک زمین و ناردين و دانه درخت شوره گز، هر کدام به یک اندازه و یک چهارم نمک ترکی تهیه و همه را بکوبید تا نرم شود و روی دندانها گذارد که دندانها را حفظ و ریشه آنها را از پوسیدگی در امان نگه می دارد. و هر کس می خواهد دندانها یش سفید شود باید نمک ترکی و کف دریا هر کدام را به یک اندازه تهیه و باهم بکوبید تا نرم شود و روی دندانها بگذارد.

شیرینی

و آن حضرت فرموده اند هر کس می خواهد دندانها یش فاسد نشود باید شیرینی بخورد مگر پس از خوردن پاره ای نان.^{۹۸}

۱۴- درمانهای مشترک بیماریهای لثه و دندان

حفظ سلامتی و تقویت لثه و دندان(روایات) نمک ترکی و کف دریا

وهر کس می خواهد دندانها را نگهداری کند باید از گیاه کاکله و میوه درختان کوچک گز و مشک زمین و ناردين و دانه درخت شوره گز، هر کدام به یک اندازه ویک چهارم نمک ترکی تهیه و همه را بکوبید تا نرم شود و روی دندانها گزارد که دندانها را حفظ و ریشه آنها را از پوسیدگی در امان نگه می دارد. و هر کس می خواهد دندانهاش سفید شود، باید نمک ترکی و کف دریا هر کدام را به یک اندازه تهیه و باهم بکوبید تا نرم شود و روی دندانها بگذارد.

نان قبل از شیرینی

و آن حضرت فرموده اند هر کس می خواهد دندانهاش فاسد نشود باید شیرینی بخورد مگر پس از خوردن پاره ای نان.^{۹۹}

سر که بعد از شیرینی

امام رضا (علیه السلام): هر کس می خواهد گوش هایش و نیز زبان کوچکش فرو نیفتد، هیچ گاه شیرینی نخورد، مگر این که پس از آن، سر که غرغره کند. افطار با...

امام صادق (علیه السلام): پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به هنگام افطار با حلوای آغاز می کرد و بدان ، روزه می گشود. اگر حلوا نمی یافت ، با شکرینه ای

دیگر یا چند دانه خرما، و اگر این نیز یافت نمی شد، با آب نیم گرم . آن گاه می فرمود: مده و جگر را پاک می کند، دهان را خوش بو می سازد و دندان ها را تقویت می کند...)^{۱۰۰}

شانه کردن

امام صادق (علیه السلام): شانه زدن ریش، دندان ها را استحکام می بخشد.^{۱۰۱} امام صادق (علیه السلام): شانه کردن موی سر، بلغم را از میان می برد، شانه زدن ابروها، اینمی از جذام است و شانه زدن موی گونه ها، دندان ها را استحکام می دهد.^{۱۰۲}

سُعد

امام کاظم (ع) فرموده اند: هر کس پس از مدفوع، خود را با سعد بشوید و بعد از غذا نیزدهان خود را با آن شستشو دهد هیچ بیماری دهان وی را تهدید نکند و از دچار شدن به بواسیر نهراسد.^{۱۰۳}

پاک کردن مقعد با مشکک

امام کاظم (علیه السلام): هر کس پس از قضای حاجت، با مشکک، آلودگی مخرج را بزداید و پس از غذا خوردن نیز دهان خویش را با مشکک بشوید، نه بیماری ای از بیماریهای دهان به او می رسد و نه از باد بواسیر می ترسد.

نسخه امام رضا (ع)

علی بن موسی الرضا (علیه السلام)، این داروها را برای بلغم به من املا کرد و فرمود: «به وزن یک مثقال هلیله زرد، دو مثقال خردل و یک مثقال آککرا بر می داری و همه را

۱۰۰ الکافی ج ۴ ص ۱۵۳ ح ۴

۱۰۱ کافی ج ۶ ص ۴۸۸

۱۰۲ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۱۶۷

۱۰۳ کافی: ج ۶ ص ۳۷۸

نرم می سایی و ناشتا با آن مسواک می زنی. به خواست خداوند، بلغم را می زداید،
بوی دهان را خوش می سازد و دندان ها را استحکام می بخشد.^{۱۰۴}

جویدن کندر

امام علی (علیه السلام):جویدن کندر، دندان ها را استحکام می دهد، بلغم را می راند و
بوی (بد) دهان را می برد.^{۱۰۵}

خلال کردن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم):در پی غذا خوردن، خلال کنید؛ چرا که مایه
سلامت دندان های نیش و نواجد(آسیا) است و برای انسان، جلب روزی می کند.^{۱۰۶}

ناشتایی خوردن

امام صادق (علیه السلام):چون نماز صبح را خواندی، پاره نانی بخور تا با آن : دهان
خویش را خوش بو سازی، حرارت خود را فرو بنشانی، دندان هایت را استوار سازی،
لثه ات را استحکام بخشی، روزی خویش را به چنگ آوری و خوی خود را نیکو
سازی.^{۱۰۷}

خمیر دندان مخصوص

هر کس می خواهد که دندان های خویش را حفظ کند. اندازه هایی برابر از سوخته
شاخ بز نر کوهی، گزماز ک، مشکک گل، سنبل رومی، حب الاثل (احتمالاً نوعی
دیگر از گزماز ک) و به یک چهارم این مقدار، نمک اندرانی بردارد و همه را نرم آرد
کند و با این مخلوط، مسواک بزند؛ چرا که این مسواک، دندان ها را محکم می سازد

۱۰۴ طب الانمه ص ۱۹

۱۰۵ خصال ص ۶۱۲

۱۰۶ جعفریات ص ۲۸

۱۰۷ الدعوات ص ۱۴۰

و از بن دندان‌ها در برابر آفت‌هایی که بر آنها عارض می‌شود، حفاظت می‌کند.^{۱۰۸}

سرکه شراب

امام صادق (علیه السلام): سرکه شراب، لثه را تقویت می‌کند، جنبندگان شکم را می‌کشد و عقل را استحکام می‌بخشد.^{۱۰۹}

خلال کودن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): خلال کنید؛ چرا که دهان را تمیز می‌کند و مایه سلامت لثه است.^{۱۱۰}

بیماریهای لثه (تبریزیان)

بهترین درمانش با چوب اراک مساوک زدن است یا با سرکه + عسل به نسبت مساوی مساوک کنید یا میخک را آسیاب کنید و لثه را مساوک بزنید یا حجامت زیر چانه کنید. مساوک های فعلی مینای دندان را خراب می‌کنند و بیماری های دندان و لثه ایجاد می‌کنند.

مساوک لثه (روازاده) / مرد/ سن ۲۵ سال / تالش

پرسش: برای سالم ماندن دندان‌ها غیر از استفاده از پودر شویا چه کار دیگری باید انجام دهیم؟

پاسخ: به طور مرتب با چوب مساوک، مساوک بزنید.

مراقب کار کرد معده تان باشید. هضم بد معده و صعود بخارات آن از معده به دهان از علت‌های اصلی فساد دندان و لثه است.^{۱۱۱}

۱۰۸ بحار الانوار ج ۶۲ ص ۳۱۷

۱۰۹ کافی ج ۶ ص ۳۳۰

۱۱۰ کافی ج ۶ ص ۳۷۶

۱۱۱ پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۶

مسواک زدن دندان های حساس (روازاده)

پرسش: اگر دندان های حساسی داشته باشیم و نمکی که در پودر شویا است اذیتمان کند چه باید کرد؟

پاسخ: قبل از خواب دندان ها را هر گز مسواك نزنید و به آن ها عسل یا پنیر با زبان بمالید و بخوابید.

طی هفته هم فقط حداکثر دوبار پودر شویا بزنید و در موارد دیگر آب نمک و چوب مسواك استفاده کنید.

هر روز از مسواك لثه استفاده کنید یعنی انگشت سبابه داخل دهان کرده و بعد از بستن هان با فشار روی لثه ها قدرت مکیدن را زیاد کنید به طوری که از لثه ها خون بیاید (جراحی لثه) و اگر این کار مدت زمانی ادامه پیدا کند دیگر خونریزی نمی کند و سلامتی لثه ها تضمین است.^{۱۱۲}

رویش مجدد دندان (روازاده) سن ۱۸ سال

پرسش: دندان های عقلمن درآمد. درد داخلی ندارم. اطرافیان می گویند اگر آنها را نکشم، تنظیم دندان هایم به هم می خورد؟ اگر آنها را بکشم از لحاظ اعصاب به مشکل برنمی خورم؟ پیشنهاد شما چیست؟

پاسخ: رشد دندان عقل الزاماً باعث به هم خوردن تنظیم دندان ها نمی شود. لذا در صورتی که دندان سالم است و اذیتی ندارد به هیچ وجه کشیدن آن صحیح نیست.^{۱۱۳}

۱۱۲. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۷.

۱۱۳. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۸.

کشیدن نخ دندان (روازاده)

پرسش: نظر شما راجع به کشیدن نخ دندان چیست؟

پاسخ: اگر در شب نباشد مشکلی ندارد.

جنس نخ دندان (روازاده) / زن / سن ۱۹ سال

پرسش: به جای نخ دندان از چه نخی استفاده کنیم؟

پاسخ: هر نخی که لثه‌ها را زخم نکند و شب‌ها این عمل را انجام ندهید.^{۱۱۴}

سیاهی دندان‌ها (روازاده) / مرد / سن ۲۵ سال / تهران

پرسش: من دندان‌های سفید و براقی دارم ولی از ۱۰ سالگی پشت دندان‌های جلو قسمت پایین سیاه رنگ می‌باشد و الان مدتی است که این رنگ سیاهی به روی دندان‌ها و قسمت بالا هم کشیده شده البته دندان‌های خرابی ندارند و فقط رنگ است که گاهی با ناخن کنده می‌شود. در ضمن مدت چند ماه است که از پودر شویا استفاده می‌کنم ولی بهبودی حاصل نشده لطفا در این زمینه راهنمایی فرمایید.

پاسخ:

فقط از خاکستر درخت انگور برای شستشوی دندان استفاده کنید و بوسیله نوک انگشتان سبابه به دندان‌ها و محل سیاهی بمایلید و وضعیت معده‌تان را اصلاح کنید.^{۱۱۵}

تقویت لثه‌های افراد دارای دندان مصنوعی (روازاده) / زن / سن ۶۷ سال

پرسش: برای کسانی که دندان مصنوعی دارند برای حفاظت از لثه‌هایشان چه توصیه‌ای دارید؟ مادرم دندان مصنوعی دارد ولی لثه پایینی‌اش خیلی زخم می‌شود و درد می‌کند؟

۱۱۴. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۹.

۱۱۵. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۲۰.

پاسخ: در هر فرصت مناسبی مخصوصاً موقع خواب دندان‌ها را خارج کرده و مقداری روغن زرد روی لثه‌ها بمالید و سپس عسل بمالید، این کار تکرارش خیلی عالی است. ضمناً با یک دندان ساز با تجربه برای تنظیم اندازه دندان مصنوعی با استخوان فک پایین مشورت کنید.^{۱۱۶}

سلامت دندان‌ها (خیراندیش)

ساکارز (قند یا شکر معمولی) چنانچه در دهان باقی بماند، توسط باکتری‌های لاکتیک به اسید لاکتیک تبدیل شده و این اسید باعث فرسایش دندان‌ها می‌شود. اما اگر به جای قند از عسل استفاده شود، آنتی بیوتیک‌ها ای عسل مانع فعالیت باکتری‌های لاکتیک و تولید اسید لاکتیک شده و آسیبی به دندان‌ها نمی‌رساند. فلوئور عنصری است ضروری برای استحکام دندان‌ها و جلوگیری از پوسیدگی آنها این عنصر در چای وجود دارد. توصیه شده است که در نوشیدن چای، به جای قند از عسل استفاده شود. تا عنصر فلوئور بهتر دندان‌ها را محافظت کند. هم چنین کلسیم موجود در عسل مانع فساد دندان‌ها می‌شود

مالیدن ضمادی مرکب از یک قسمت عسل و یک قسمت سرکه انگور به لثه‌ها و دندان‌ها موجب جلوگیری و استحمام لثه‌ها و دندان‌ها می‌شود.^{۱۱۷}

پیشگیری از پوسیدگی دندان (خیراندیش)

مالیدن خمیر دندانی مرکب از ۵ واحد عسل + دو واحد نمک، شب‌ها به عنوان خمیر دندان استفاده شود.

---

۱۱۶. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۲۲.

۱۱۷ عسل صفحه ۵۳

درمان بیماری های دهان با عسل (دریابی)

از زمان های قدیم، کلافدی گالن به خواص و منافع عسل برای درمان زخم های بافت مخاطی از جمله دهان اشاره کرده است. اوسان (osann) در دایره المعارف خود (۱۸۳۸ م) درباره درمان التهاب و عفونت چرکی دهان با عسل مطالبی نوشته است. از سوی دیگر، فرهنگ پزشکی Stedman (۱۹۶۱ م) نسخه ای برای درمان التهاب دهان، جوش ها و آفت دهانی به شرح ذیل تجویز کرده است: (عسل - واحد، بوراکس ۱ واحد، گلیسیرین ۵/۰ واحد) اما فرهنگ پزشکی Dorland پیشنهاد داده است، آفت ها و جوش های دهانی را با عسل درمان کنند. به دنبال آن یک پزشک هندی به نام سینگ بر مسوак زدن دندان ها با محلولی از عسل و پودر زغال طبی (قرص کربن طبی که به صورت پودر شود) تاکید کرده است که دندان ها را مانند برف سفید می کند. از سوی دیگر، ل. فیدجس شیوه ای برای درمان مبتلایان به زخم ها، جوش های دهانی ابداع کرده است. او ماده عسلی را (روزانه ۴-۳ بار) به مدت ۵ دقیقه روی محل التهاب ها می مالید موسسه بین المللی زنبورداران Apimondia برای درمان سرطان ابتدائی (قبل از عمل جراحی) معجونی از عسل و گرده گل ها (نان زنبور ها) که با موم عسل آمیخته شده را، توصیه نموده است. هم چنین تاکید می شود که عسل، اثرات سمی پرتو درمانی و نیز آثار زیانبار مواد رادیو آکتیو را از دهان و حنجره می زداید. دکتر ظافر العطار معتقد است: چون عسل ماده ضد عفونی کننده و موثر در درمان سینوس هایی که نیاز به مواد باکتریوساید (میکروب کش) دارند، می باشد، بنابراین میکروب کشی قوی می باشد. زیرا عسل هیچ آسیبی به سینوس های دهانی نمی رساند. البته اضافه م کند که این خاصیت میکروب کشی فقط در عسل دیده می شود.^{۱۱۸}

۱۵- تلخی دهان

الف: معرفی بیماری

از عوامل شایع تلخی دهان

خشکی دهان، بارداری، کشیدن سیگار، اختلالات گوارشی، نارسایی یا تورم کبد، بیماری های مجاری صفرایی، اعتیاد (تبناکو، سیگار و ...) مسمومیت حاد یا مزمن، آلودگی و بیماری های عفونی دهان و دندان، سرطان ها (کبد، طحال، لوزالمعده ...)، غلبه صفراء، حصبه، کمبود بعضی املاح

بیماری هایی که باعث تلخی دهان می شوند

- آلرژی (حساسیت) و گرفتگی بینی

- فلچ عصب بلز (بیماری عصب)

- ژنتیویت (التهاب، ورم و خونریزی لته ها)

- گلوسیت (التهاب، ورم و قرمزی زبان)

- پولیپ بینی

- عفونت غدد بزاقی دهان

- سندرم شوگرن: نوعی بیماری خودایمنی که باعث خشکی دهان و چشم می شود.

- عفونت های تنفسی مثل سرماخوردگی، سینوزیت، گلودرد چرکی، آنفلوآنزا و فارنژیت (التهاب و ورم گلو).

- کمبود ویتامین ب ۱۲ یا عنصر روی در بدن.

- استفراغ یا برگشت اسید معده به مری (می تواند در اثر بیماری ریفلاکس باشد).

اگر شما داروی خاصی را مصرف می کنید و فکر می کنید که آن دارو باعث تلخی دهان شما شده است، با پزشک خود در این باره صحبت کنید. ممکن است با تغییر نوع دارو توسط پزشک، تلخی دهان شما هم برطرف شود

- سوختن یا گزش زبان توسط چیزی
- آسیب های واردہ به سر، بینی و دهان
- آسیب اعصاب حساس به درک مزه ها
- مسمومیت ها مثل خوردن یک گیاه سمی یا مسمومیت شیمیایی مثل تماس با حشره کشنها.

سایر عللی که باعث تلخی دهان می شوند

- مشکلات مربوط به دندان یا وسایل دندانپزشکی مثل سیم دندان
- جراحی دندان
- اشعه درمانی ناحیه سر و گردن
- جراحی گوش، بینی و گلو
- کاهش لذت بردن از طعم غذاها
- کاهش اشتها و تغییر عادات غذایی
- ابتلا به سوء تغذیه در اثر کاهش اشتها
- احتمال خوردن غذای فاسد و بروز مسمومیت غذایی به علت تشخیص ندادن مزه غذای فاسد
- کاهش وزن و لاگر شدن

محضرات

غذاهای سرخ کرده - اسفناج سرخ کرده - غذاهای ثقلیل یا چرب - تخم و مرغ -

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

غذاهای حاضری (ساندویچ ها و کنسروها..)- سس ها -نان (زیاده روی)- تنقلات (چیپس، پفک) - غذاهای خمیری (اسپاگتی، پیتزا...)- چای (زیاده روی).^{۱۱۹}

ب: نسخه ها

تلخی دهان (روايات)

شیرینی

شیرینی دهان منتهی است از جانب خداوند متعال بر آدمی تا لذت خوراک و نوشیدن را بچشد.

تلخی دهان (خیراندیش)

ناشی از صفرای زاید معده است. کمی ترشیجات بخورد یا آب انار یا آب زرشک و از سایر صفراء زداها بخورد.^{۱۲۰}

تلخی دهان (تبییزیان)

۱- خوردن پیاز

۲- آب ولرم

۳- سعدله

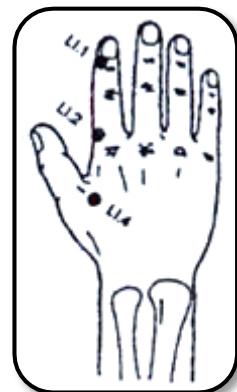
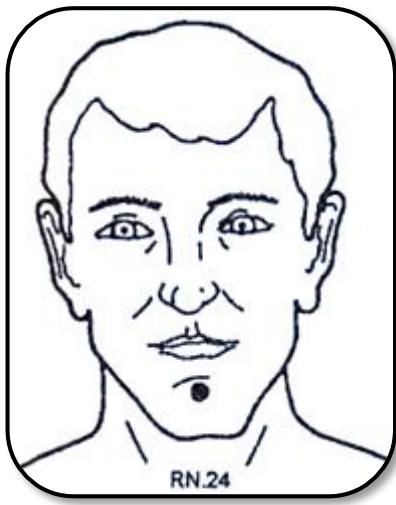
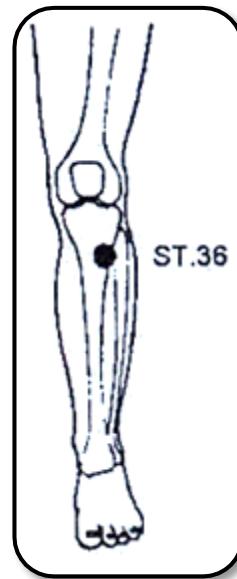
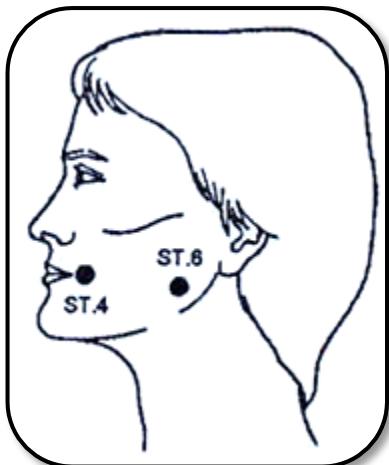
۴- آب آسمان

۵- مسوواک با زیتون

۱۱۹ درمانهای گیاهی قسمت تلخی دهان

۱۲۰ سخنرانی در تربیت حیدریه

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)
- زخم، التهاب و تلخی دهان^{۱۲۱}

۱۶- برفک دهان

الف: معرفی بیماری

استوماتیت کاندیدیاز یا برفک دهان به شکل برجستگی‌های سفید خاکستری در روی مخاط دهان و زبان بروز کرده که با کندن این ضایعات مناطق خونریزی دهنده ایجاد می‌شود. ضایعه اغلب اگزودای سفید دارد. برفک دهان به دلیل از بین رفتن باکتری‌های مفید موجود در دهان ایجاد می‌شود و با این وضع قارچ‌های کاندیدای موجود در دهان رشد بیش از حد پیدا می‌کنند و بصورت برفک در دهان دیده می‌شوند. برفک دهان اکثراً توسط قارچ کاندیداآلبیکانس و گاه توسط قارچ‌های کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس ایجاد می‌شود.

این بیماری باید با لوکوپلاکیا اشتباه گرفته شود. ضایعات لوکوپلاکیا بیشتر در کناره‌های زبان است، در حالی که ضایعات برفکی معمولاً در روی زبان و سایر نقاط دهان دیده می‌شود.

برفک دهان در کودکان

برفک دهان اغلب در نوزادان دیده می‌شود. در نوزادان اغلب به دنبال عبور از کanal زایمانی و بعلت وجود کاندیدا در آنجا نوزاد دچار این بیماری می‌شود. استرس: استرس شدید و طولانی در بدن باعث آزاد شدن هورمون کورتیزول می‌شود. این هورمون با کاهش ایمنی بدن و افزایش قند خون، میتواند موجب ایجاد برفک دهان شود.

کسانی که در دوره‌ای از آنتی بیوتیک یا دهان شویه‌های ضد باکتری استفاده کرده‌اند در معرض این بیماری هستند. - به عنوان عفونت فرصت طلب در بیماران دچار ضعف ایمنی مانند ایدز. - کسانی که دیابت دارند. - کسانی که از دندان مصنوعی استفاده می‌کنند. - زنان باردار. - کسانیکه دچار نقص در هضم غذا هستند. - پنیر مانده. - کلیه مشروبات الکلی (آبجو، لیکور، شراب و...). - شکلات. - غذاهای تخمیر شده. - قارچ.

ب: نسخه ها

از علل اصلی آن غلبه سردی و بلغم است. که باید رفع شوند.

برفک دهان (تبریزیان) ^{۱۲۲}

۱- حجامت زیر چانه

۲- صاف کننده‌ی خون

۳- حنا به داخل دهان بمالد بمدت ۵الی ۱۰ دقیقه

پاک کردن بار سفید زبان (خدادادی)

یک قاشق مربا خوری عسل را روی زبان ریخته و بگذارید تا به تدریج عسل در دهان آب شود و پائین رود روزی دوبار این عمل را انجام دهید.

۱۷- خشکی لب و خشکی دهان

الف: معرفی بیماری عوارض خشکی دهان

شاید افراد بسیاری ندانند که مشکل خشکی دهان که به دلیل کاهش ترشح طبیعی بزاق صورت می‌گیرد، می‌تواند ما را دچار مشکلات جدی از جمله کاهش حس چشایی، مشکل در بلع و جویدن غذا، صحبت کردن و نیز بیماری‌ها و عفونت‌های لثه‌ای و دندانی کند.

از اصلی‌ترین نشانه‌های خشکی دهان احساس سوزش در دهان، ترک خوردن لب‌ها، بروز آفت و تبخال و ضایعات قارچی روی زبان یا اطراف لب‌هاست که عامل سیستم ایمنی بدن می‌شود. اما جدای از علت‌های ذکر شده، عامل دیگری نیز برای سوزش دهان وجود دارد.

لازم است بدانید که اگر در دهانتان حداقل به مدت چهار تا شش هفته به طور پیوسته احساس سوزش می‌کنید و با معاینه به پزشک، هیچ علت دهانی و سیستمیک یعنی بیماری خاصی برای آن یافت نمی‌شود، بدانید که مبتلا به نوعی بیماری روان تنی به نام سندروم سوزش دهان هستید.

شاید با توجه به شیوع انواع سرطان در میان مردم، ترس برخی افراد نسبت به ابتلای احتمالی به سرطان با مشاهده هر نوع درد و ناراحتی در نقطه‌ای از بدن که علتی برای آن پیدا نمی‌کنند، قابل باور باشد، اما به گفته دکتر احمد قائم‌مقامی، متخصص بیماری‌های دهان و دندان، چنین افرادی بیمارانی هستند که برای درمان‌شان باید به

جنبه‌های روان‌شناسی توجه کرد و حتی دادن داروهای اعصاب به آنها ممکن است، مشکلی را حل نکند.

این متخصص، بروز سندرم سوزش دهان را ناشی از چنین مشکلات روحی و اضطرابی می‌داند که بیشتر در سنین پنجاه تا هفتاد سالگی و در زنان حدود سه تا هفت برابر بیش از مردان بروز می‌کند.

چرا دهان می‌سوزد؟

اگر سوزش و درد در دهان به دنبال بروز آفت دهانی، زخم‌های ناشی از پروتزهای دهانی یا همراه ضایعات قارچی ویروسی یا بیماری‌های تضعیف کننده سیستم ایمنی بروز کند، جزو سندرم سوزش دهان به شمار نمی‌آید.

علائم این نوع سندرم که نوعی بیماری روان تنی محسوب می‌شود به صورت احساس سوزش در نوک یا یک سوم قدامی زبان و گاهی کام و لب‌هاست که اغلب صبح‌ها به‌هنگام برخاستن از خواب آغاز می‌شود و تا غروب به حداکثر می‌رسد، اما در هنگام جویدن و خواب تسکین می‌یابد؛ البته در بسیاری از موارد نوع مزمن این عارضه با افسردگی بروز پیدا می‌کند، اما هنوز مشخص نیست که افسردگی سبب این عارضه می‌شود یا سندرم سوزش دهان سبب تشدید افسردگی می‌شود.

البته این متخصص بیماری‌های دهان و دندان معتقد است که ابتلا به پارکینسون نیز به علت اختلالی که در درک تحریک حسی و مزه در دهان ایجاد می‌کند، می‌تواند پس از افسردگی و اضطراب از علتهای بروز این سندرم به شمار بیاید.

علت خشکی دهان را پیگیری کنید

فراموش نکنید که بzac دهان، اولین سد دفاعی بدن برای جلوگیری از ورود باکتری و تکثیر آن در دهان و دستگاه گوارش و ممانعت کننده از پوسیدگی دندانها و بروز بیماری‌های لته‌ای است.

پس کاهش بzac و بروز خشکی و کم‌آبی دهان و زبان، اتفاقی است که باید هرچه زودتر با مراجعه به پزشک و دندانپزشک علت یابی شود تا از بروز عوارض بعدی پیشگیری شود.

از پیشگیری تا درمان

سندرم سوزش دهان در آن دسته از بیمارانی که از سرطان ترس دارند، بیشتر بروز می‌کند. پس برای درمان این بیماران باید درمان‌های روان‌شناسی در کنار درمان دارویی صورت بگیرد؛ یعنی بنابر تاکید دکتر قائم مقامی درمان‌های موضعی در این عارضه چندان موثر نیست، اما تجویز داروهای ضدافسردگی و آرام‌بخش و از همه مهم‌تر صحبت با بیمار و مطمئن کردن وی در مورد سرطانی نبودن عارضه بسیار موثر است و در موارد افسردگی شدید مشورت با متخصص اعصاب و روان کمک کننده است.

- مصرف کم‌قهوه و نوشیدنی‌های کافئین‌دار و بیسکویت و شیرینی‌ها

- مصرف نکردن مواد محرك و ادویه‌ها در غذا

- امتناع از کشیدن سیگار و مصرف داروهای ضدافسردگی و آرام‌بخش

- جویدن سفرز طبیعی بدون قند برای مدت کوتاهی پس از وعده‌های غذایی

- شست‌وشوی دهان چند بار در روز بخصوص بعداز غذا یا خوردن هر نوع مواد

خوراکی

- گرداندن آب دردهان قبل از خواب

- حفظ و رعایت بهداشت و سلامت دندان‌ها

ب: نسخه ها

عطش و خشکی دهان (روايات)

سقمونيا

اسماعيل بن جابر می گويد: يكى از برادران ما از شدت تشنگى و خشکى دهان[وآب دهان] به امام صادق (ع) شكایت کرد. حضرت به وى دستور دادند از گیاهان سقمونيا و هل و سنبل و زردک و حشى و چوب بلسان [دانه بلسان] و نارمشك و سليخه^{۱۲۳} پوست کنده و صمغ صنوبر رومى و طرخون رومى و دارچين، از هر کدام به اندازه دو مثقال تهيه و همه را غير از سقمونيا باهم کوبيده و صاف کرده و با هم مخلوط کند و سقمونيا را به تنهايی کوبيده و بدون اينكه صاف شود با مواد ديگر مخلوط کند. سپس سى و پنج مثقال فانيد سجستان^{۱۲۴} تهيه و در ديگ^{۱۲۵} با حرارت ملايم آب کرده و داروها را با آن تفت داده و همه آنها را با عسل صاف مخلوط کرده سپس در ظرف مخصوص دارو يا سبوسي سبز رنگ می ريزى. اگر به آن نياز شد دو مثقال از آن را ناشتا بخور و هر نوشیدنی که خواستى همراه آن بنشو. به هنگام خواب نيز اين کار را تکرار کن.^{۱۲۶}

خشکی دهان(روازاده)

علل مختلفی دارد که يكى از راه های درمان آن جويدن سفرز کوهى آغشته به روغن زيتون است که موجب تحرييك غدد بزاق و ترشحات آن می گردد.

^{۱۲۳} پوست شاخه های درختی خوشبو.

^{۱۲۴} در کتاب (قایند سنجري) آمده که صحیح آن (فانید سجری) است.

^{۱۲۵} در کتاب اشتباها (الطبع) آمده که صحیح آن (الطبعير) است.

^{۱۲۶} بحار الانوار: ج ۲، عص ۲۰۶.

خشکی دهان (روازاده)

پرسش: درباره درمان عارضه خشکی دهان برای افراد مسن راهکاری ارایه فرمایید؟

پاسخ: باید سقز طبیعی بجوند یا هسته زیتون تازه را درآورده و زیتون را در دهانشان بگذارند و کم کم بجوند و بعد بخورند. این کار باعث می‌شود غدد بزاقی آن‌ها تحریک شده و ترشحاتش بیشتر گردد و اگر راه بzac دهان هم گرفته شده باشد، باز می‌شود. غذاهای گرم و تر مصرف نمایند. آش جو، کاهو و سکنجین زیاد میل کنند.^{۱۲۷}

آروغ زدن و خشکی دهان

پرسش: دکترها می‌گویند چیزیت نیست. دو سال است این مشکل را دارم. بعد از غذا پشت سر هم و بلند آروغ می‌زنم. اشتها ندارم ولی به زور غذا می‌خورم. دهان خشک می‌شود ولی آب دلم نمی‌خواهد. زیر پا، کف دست‌ها و دلم گرم است.

پاسخ: غذا خوب بجويد. از نوشیدن آب و سایر نوشیدنی‌ها در بین غذا بپرهیزيد. کمی نمک اول و آخر غذا میل کنید.

خاکشیر یک قاشق در یک لیوان آب جوش با کمی عسل صبح ناشتا میل کنید. بعد از غذا دم کرده آویشن یک استکان میل کنید. رب سیب تهیه کنید و روزی ۲-۳ قاشق میل کنید خیلی مفید است.^{۱۲۸}

خشکی لب و دهان (خیراندیش)^{۱۲۹}

آب انار را با آب زرشک یا سایر ترش مزه ها بخورد.

۱۲۷ (پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۱)

۱۲۸ پرسش‌های شما پاسخهای حکیم دکتر روازاده ج ۲ ص ۵۸

۱۲۹ سخنرانی در تربیت حیدریه

۱۸-آفت و زخم دهان

الف: معرفی بیماری

(به انگلیسی: Aphthous stomatitis) یک بیماری شایع در دهان است که ضایعات دردناک نکروتیک در مخاط دهان، زبان و لثه به بار می آورد. علت آن ناشناخته است ولی ممکن است خودایمنی باشد. دوره آن حدود یک هفته است و اغلب پس از آن بدون درمان هم بهبود می یابد. درمان آن اغلب علامتی است و برای رفع آن بیشتر از دهانشویه یا قطره استفاده می شود.

اتیولوژی آفت عود کننده دهانی، دقیقاً مشخص نیست اما مواردی به عنوان علل زمینه ساز برای آن معرفی شده‌اند؛ مانند زمینه ارثی، استرس، اختلالات ایمونولوژیک، عوامل هورمونی، کمبودهای تغذیه‌ای و نقاچص خونی، سیگار و حساسیتهای غذایی.

علامت آفت محدود به دهان هستند و بیمار علائم عمومی (مانند تب) ندارد. علامت اصلی درد یا سوزش در محل آفت است. ممکن است درد با بعضی غذاها و آشامیدنی‌ها (مانند اسیدها) تشدید شود. با بهبود زخم درد نیز کاهش می‌یابد.

۱-استفاده از داروهای بی حس کننده موضعی همچون لیدوکائین و یا دیفن هیدرامین بهترین درمان برای آفت دهان استفاده از داروهای گیاهی مانند مریم گلی و عصاره گل میخک می‌باشد زیرا تاثیر آن بسیار سریع در حد ۲ الی ۵ دقیقه است.

۲-مالیدن ویکس به روی آن باعث می‌شود زود خوب شود یعنی دو روز. کمبود عنصر روی در افراد مبتلا به آفت عود کننده گزارش شده است.

ب: نسخه ها

آفت (روايات)

نسخه ای برای قرمزی دهان

برای آرام کردن درد دهان و فرو نشاندن خونریزی دندان و برای درمان ضربان و قرمزی دهان آورده اند که: اطراف حنolle^{۱۳۰} مرتکب زرد شده را با گل می پوشانی و سر که کهنه بسیار سوراخ کرده، چاقویی داخل آن کرده و به آرامی حرکت می دهی و سر که کهنه بسیار ترشی درون آن می ریزی و بر آتش می گذاری و به شدت می جوشانی سپس بیمار با دست خود از آن سوراخ مقداری برداشته و به زخم دهان برد و سر که را داخل دهان مضمضه می کند و اگر می تواند مایع درون حنolle را داخل سبوی سفالین ریخته و هر گاه سر که آن کم شد به آن اضافه کند. این دارو هرچه کهنه تر شود بهتر است.

زخم دهان (روازاده)

پرسش: معمولاً پس از خستگی و کار زیاد فکری و روحی داخل دهانم زخم می شود که سوزش زیادی به همراه دارد و با غذا خوردن سوزش بیشتر می شود. زخم ها معمولاً یک هفته ادامه دارد. به پزشک مراجعه کردم گفت این ویروسی است که وارد بدن شده، باید صبر کنی خود بخود ببهود یابد. آیا راه درمان دیگری ندارد؟ پاسخ: قبل از هر وعده غذایی یک استکان عرق کاسنی (۲/۳) + عرق شاطره (۱/۳) میل نماید. رب انار ترش خانگی را برای ۵ دقیقه در دهانتان موقع زخم بودن نگه دارید و بعد بخورید و مزاج تان را اصلاح کنید^{۱۳۱}

۱۳۰ هندوانه ابو جهل.

۱۳۱ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۳

آفت دهان (تبریزیان) ^{۱۳۲}

معلول غلبه خون است - ۵ دقیقه حنا روی آفت بمالید و بعد پاک کنید - حجامت چانه - مصرف صاف کننده های خون.

درمان آفت دهان (یکتا)

آفت دهان این است که داخل دهان حالت جوش پیدا می شود و دهان می سوزد. آفت دهان از ضعف سیستم ایمنی بدن و از ضعف کبد است. بنابراین کبد باید اصلاح بشود. سیستم ایمنی نیز باید تقویت شود. اما با چه چیز؟ با شربت امام رضا علیه السلام، با حجامت و با مراعات پرهیزها که در همه بیماری ها عمومیت دارد. اما داروها:

کسی که آفت دارد چون گرمی اذیتش می کند بنابراین تا زمان درمان نباید گرمی بخورد.

خوب ریحان را بجود، داخل دهان بگرداند و آن را بیرون بیندازد.
آبغوره بدون نمک را در دهان مضمضه کرده و آن را بیرون بریزد.
تباسیر را در دهان خورد کرده، بگرداند و سپس آن را بیرون بریزد.
این روش ها را برای درمان آفت ها سطحی کاربرد دارد. ^{۱۳۳}

تبحال (تبریزیان)

روغن بنفسه روی ابروها بمالید و زبان و مایعات روی آن نزنند و روی آن روغن بمالند تا زودتر خوب شود.

آفت دهان (خدادادی)

مالیدن روزی سه مرتبه عسل به داخل دهان و محل آفت.

^{۱۳۲} کتاب و سخنرانی های استاد

^{۱۳۳} یکتا (طب نجات بخش صفحه ۱۳۲)

تقویت سیستم اینمنی بدن و رفع یبوست.

صرف روزی ۵ تا ۷ بار نکtar سیب و سیب رنده شده با عسل.

جویدن و نگه داشتن مقداری سیب درختی رنده شده مخلوط را با عسل در دهان به مدت چند دقیقه روزی دو تا سه بار. به مدت سه روز.

زخم دهان(بنی هاشمی)

از دهان شویه با بونه میتوان استفاده کرد اگر از ترکیب برگ مورد و با بونه استفاده کنید در درمان موفق میشوید اگر مورد نبود بجای آن از سماق استفاده کنید.

آفت دهان(بنی هاشمی)

ضماد بادام تلخ با سرکه برای تبخال و آفت دهان کاربرد دارد.

زخم گرم دهان(بنی هاشمی)

یک قاشق مرباخوری بارهنج رادریک لیوان عرق گشینیز ۱۰ دقیقه جوشانده بعداز سرد شدن به نسبت شدت و ضعف بیماری روزی ۱۲ الی ۵ بار دهان شویه نمایند

زخم دهان و دندان (گزارش درمان)

نام بیمار: آقای پ.ا. سن: دندان سال

علت مراجعه: زخم هایی در حفره دهان

علائم بیماری: بیمار از یک ماه قبل از مراجعه دچار زخم هایی در حفره دهان شده بود که همراه با درد شدید بود و قادر به غذاخوردن نبود. در طی این مدت بیمار فقط از مایعات و غذاهای آبکی استفاده می کرد.

درمان های کلاسیک در طی این مدت تاثیری نداشتند و فقط به بیمار توصیه شده بود که فلبوتومی انجام دهد که به مدت ۳ روز بعد از فلبوتومی درد بیمار کاهش یافته بود ولی مجدداً شدت یافت.

در معاینه تمام مخاط دهان بیمار کاملاً قرمز و متورم و پرخون بود ولی ضایعات تپیک آفت مشاهده نمی شد. طبیعت بیمار دم تشخیص داده شد. با تشخیص لیکن پلان مخاطی تحت درمان قرار گرفت.

درمان های انجام شده: در جلسه اول حجامت عام انجام شد و دستورات زیر داده شد،

۱- پرهیز از گرمی جات

۲- عرقیات سرد مثل عرق کاسنی

۳- جوشانده‌ی تخم خرفه و تخم گشنیز

سیر درمان: دو هفته بعد بیمار مراجعه نمود که ذکر کرد بعد از حجامت اول زخم‌ها به تدریج بهبود یافته و طی هفته اول بعد از حجامت ضایعات بکلی از بین رفته بود و به راحتی غذا می‌خورد. درد و سوزش در دهان وجود نداشت. مجدداً برای بیمار حجامت عام انجام شد.^{۱۳۴} پژشک معالج: عضو موسسه تحقیقات حجامت ایران.

آفت (روازاده)

یکی از علل آن ضعف بدن و خستگی و یبوست می‌باشد.

صرف یک قاشق مربا خوری اسپند با یک لیوان آب سرد به مدت سه روز صبحها قبل از ناشتا (تذکر: اسپند جویده نشود بلکه بعیده شود).

غرغره کردن رب انار ترش یا قره قورت حل شده در آب روزی دو بار به مدت چند روز. انجام حجامت نیز مفید می‌باشد.

زخم دهان(روازاده)

پرسش: دختری ۱۶ ساله داخل دهانش زخم می‌زند و هر چه معالجه‌اش می‌کند بی‌فایده است. راه درمان چیست؟ پاسخ: حجامت کند، قره قورت را در آب حل کرده در دهان

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

چند دقیقه نگه دارید. غذاهای گرم و خشک را کمتر میل کنید. آش جو و کاهو و سکنجین زیاد میل کنید.^{۱۳۵}

گزارش درمان زخم های آفتی (زخم های کانگر)

Aphtous Ulcers (Canker Sores) ، این زخم شدگی های سطحی بسیار شایع مخاط دهان تا ۴۰٪ جمعیت را مبتلا می کند. آفتهای دو دهه اول زندگی شایع ترند. ممکن است جنبه فامیلی داشته باشند زیرا آفت های در پاره ای از خانواده ها شایع ترند. این ضایعات به صورت زخم های منفرد یا متعدد کم عمق پوشیده از فیبریل ظاهر می کنند که بر اثر ریزش مخاط سنگفرشی ایجاد می شوند. ارتasher آماستی زیرین اکثراً تک هسته ای است اما هنگامی که عفونت باکتریایی ثا اضافه می شود، نوتروفیل های متعددی در ارتasher آماستی ظاهر می شود.

به طور تیپیک، زخم هایی که کمتر از ۱ سانتی متر اندازه دارند. بسیار در دنک هستند. این ضایعات به صورت توده هایی پشت سر هم ظاهر می شوند. آنگاه با حملات استرس، تب یا خوردن غذاهای خاص در ارتباط هستند.

آفت دهان اگر ناشی از گرمی دهان و مزاج است: رب انار مزمزه کند و حجامت عام و حجامت ذقن (چانه) بکند. و اگر ناشی از سردی است. عسل مزمزه کند و مزاج را گرم کند. اگر با خوردن سردی یا در هوای سرد یا با استرس ایجاد شود یعنی آفت سرد است.

چند درمان گیاهی آفت دهان

گل ختمی (الفاسول) (Althaca officinalis) محل رویش: در اطراف تهران و دامنه های البرز. گل ختمی: نصف لیوان جوشانده روزی سه بار به مدت هفت روز غرغره شود. گشنیز (هیل دانه) (Coriander , Corianfrum sativum) هر روز سه بار و هفت روز غرغره شود.

درمان با حجامت: حجامت زیر چانه ۷ بار در هفت ماه و تکرار آن هر ۳ ماه یکبار در افراد مستعد.

افراد مورد آزمایش	پیشگیری موفق	پیشگیری ناموفق
%۱۰۰	۲۷	%۷۳

پزشک معالج: دکتر تورج جداری محمدی^{۱۳۶}

آفت دهان (باقری)

جوش های چرکین داخل دهان یا آفت، از خانواده های بهجت و ایدز و اولین گام های ایدز به شمار می رود. آفت، حاصل و نتیجه ضعف سیستم ایمنی بدن است.

برای درمان آن به دستورالعمل های زیر عمل کنید:

روزی ۶ مرتبه با آبغوره بدون نمک به مدت ۵ دقیقه غرغره کنید. این دستورالعمل برای درمان آفت خفیف موثر است.

صبح و ظهر و شب به مدت ۵ دقیقه ریحان را جوییده، واژ دهان بیرون بیاندازید. فلوس را مضمضه کنید.

نی تباشیر+ گل خطمی سفید+ پودر خشک شده سفیده تخم و مرغ+ صمغ درخت یا صمغ عربی

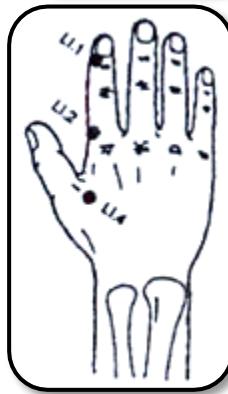
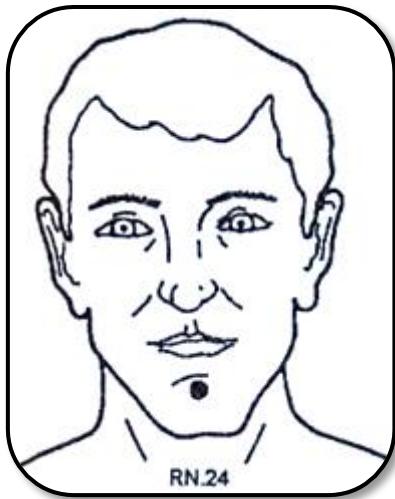
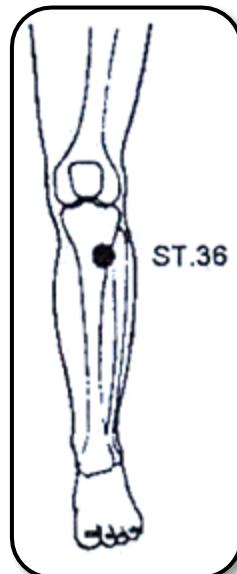
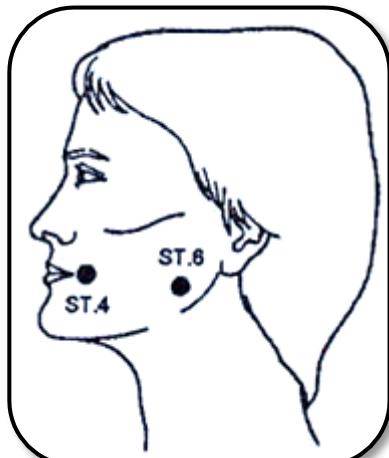
این ها را آسیاب کرده دو سه بار حداقل ۵ دقیقه مضمضه کنید.

زیر گلو را حجامت کنید تا به شکل ریشه ای و اساسی درمان شود. این را نیز بدانید کسی که مرتب حجامت می کند اصلاً به این مریضی دچار نمی شود.

توجه: هر کدام از نسخه های پنج گانه فوق را که دسترسی دارید اگر به آن عمل کنید کافی است.^{۱۳۷}

نقاط فشاری ، طب سوزنی ، ماساژ ، زنبور درمانی ، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن ، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

-زخم، التهاب و تلخی دهان

۱۹- زبان آماس (التهاب)

الف: معرفی بیماری

التهاب زبان = گلوسیت

عبارت است از التهاب حاد یا مزمن زبان در اثر دلایل گوناگون که گاهی مسری است. این بیماری سرطانی، نمی باشد.

زبان متورم با رنگ قرمز روشن، زخم متورم با رنگ قرمز روشن، مویی شکل شدن زبان، گاهی همراه با سطحی سیاه و قرمز شدن نوک و گوشه های زبان از نشانه های این بیماری است. از جمله عوامل این بیماری:

۱. دلیل عفونی.
  ۲. سوختگی.
  ۳. آسیب ناشی از دندان های ناصاف، عدم تناسب دندان های مصنوعی، تنفس دهانی یا گاز گرفتگی مکرر در حین تشنج.
  ۴. سوء مصرف الکل، دخانیات، غذای گرم یا چاشنی.
  ۵. سلامت نامناسب دندان
  ۶. آرثزی به خمیر دندان، دهان شور (به ویژه دهان شور حاوی پراکسید)، شیرینی، رنگ یا مواد مورد استفاده در کارهای دندانپزشکی.
- کمبود ویتامین های ب در اثر پلاگر، کم خونی کمبود ویتامین ب ۱۲ یا کم خونی کمبود آهن واکنش های مضر نسبت به داروها.

۲۰- ورم دهان و زبان و لب

ورم دهان (خیراندیش)

یک قاشق غذاخوری عسل را با چند قطره اسانس اسطوخدوس مخلوط نمایید. باعث تسکین ورم دهان شده و نفس را معطر می‌سازد.

برای ورم زبان عسل تنها یا با روغن های دیگر مخلوط کنید و بر روی زبان بمالید. هم چنین در ورم لثه‌ها که دردی سبک و ضربان دارد عسل مفید است و در کندي دندان و سستی آن و در فساد صوت و آواز و اکثر بیماری شش عسل جزیی از داروهای تجویزی است.^{۱۳۸}

ورم زبان (موسوی)

با مصرف داروهای منضج و مسهل های مناسب پاک کننده خلط غالب در چند نوبت بنا بر تشخیص هر بار ۲ تا ۳ عدد زالو بر زبان می‌اندازیم.^{۱۳۹}

تورم لب‌ها و پلک فوقاری (گزارش درمان)

نام بیمار: خانم م.ا.

سن: ۱۸ سال

علت مراجعه: ورم لب فوقاری و پلک‌ها
عالئم بیماری:

بیمار سابقه دیابت تیپ I داشت و از سه سال قبل دچار ادم لب فوقاری، پلک‌ها و گاهی تمام صورت می‌شد. در ضمن از حدود یک سال قبل دچار خارش شده بود. مزاج بلغم برای بیمار تشخیص داده شد.

۱۳۸ عسل صفحه ۶۴

۱۳۹ زالو درمانی صفحه ۶۵

درمان های انجام شده:

در جلسه اول در تاریخ ۸۱/۵/۱۷ بادکش کتف و حجامت عام انجام شد و نیز دستور زیر داده شد:

۱- چای زنجبیل روزانه یک بار

۲- مصرف سیر بعد از نهار دو عدد روزانه

۳- ترک سردی ها

سیر درمان:

بعد از جلسه اول شدت ادم کم شده بود و گاهی اوقات فقط دچار ادم مختصر لب هاد می شد که مدت کمتری طول می کشید. در جلسه دوم در تاریخ ۸۱/۹/۹ دستورات زیر داده شد:

۱- حجامت عام سبک

۲- تجویز مقل ازرق و قره قات

بعد از یک ماه تورم لب ها کاملاً از بین رفت.

در جلسه بعد در تاریخ ۸۲/۲/۲۸ که بیمار ویزیت شد، ادم و خارش بدن کاملا از بین رفته بود.^{۱۴۰}

۲۱- گرفتگی، خشونت و تقویت حنجره و صدا

الف: معرفی بیماری

۱۴۱ گرفتگی صدا - خشونت صدا^۱

علل

التهابات حنجره، تومورهای حنجره، فلچ طناب های صوتی، گواتر، سرماخوردگی، کم کاری غده تیروئید یا پاراتیروئید، ضربه، ریفلاکس، سندرم شوگرن، آبسه های پشت حلقی، استرس یا شوک عصبی شدید، کمبود فلزات نقره، طلا، مس
مضرات

ادویه جات	تستوسترون
-----------	-----------

کلر	قهوه
-----	------

سیگار کشیدن	شیرینی
-------------	--------

فریاد زدن	غذاهای آماده
-----------	--------------

غذاهای سرخ کرده	ترش مزه
-----------------	---------

غبار درخت چنار	سنبوسه
----------------	--------

شیر	کوکوها
-----	--------

تند مزه ها	آبجو
------------	------

غرغره یا شستشو دهنده غیر گیاهی	
--------------------------------	--

ترشی جات	خیارشور
----------	---------

---

۱۴۱ درمانهای گیاهی

حلوها

سس ها

استروپیدهای آنابولیک (در اغلب داروهای دوپینگ وجود دارد)

ب : نسخه ها

تقویت حنجره و صدا (خیراندیش)

- قبل از خواندن با زبان مقداری عسل لیس بزند و یا شربتی از عسل به صورت آرام آرام بنوشد.

- قبل از کوهنوردی مقداری شربت عسل بنوشد وقتی به بالای کوه رسید شروع به آواز خواندن کند.

- زالو درمانی و فصد گیجگاهی با تشخیص و تجویز پزشک طب سنتی.

گرفتگی آواز (موسوی)^{۱۴۲}

از خشکی اگر باشد هر شب ۵ عدد انجیر زرد با ۱۰ عدد آلوی بخارا در یک پیاله آب خیس کنید و صبح ناشتا میل کنید. یا اینکه این مواد را در یک پیاله آب دو تا سه دقیقه جوش بدھید و میل کنید، سپس زیر زنخ (چانه) چند عدد زالو متناسب با توان بیمار بیاندازید. ۱۵ روز بعد زیر زبان یک تا ۳ عدد زالوی ریز بیاندازید و یا فصد زیر زبان کنید. در صورت نیاز داروهای سعال ملین مصرف کنید.

برای رفع خشونت سینه (دریایی)^{۱۴۳}

- ۲۰ گرم سیاه دانه را جوشانده، سپس به صورت پوره درآورید و با ۸۰ گرم عسل خالص طبیعی بیامیزید و به صورت معجون در آورده به مدت یک هفته، ناشتا بخورید - برای صافی سینه: جوشانده عصاره حدود ۱۰ لیمو ترش که با یک قاشق غذاخوری عسل شیرین شده، ناشتا بخورید (۷ روز)

---

۱۴۲ زالو درمانی ، ص ۶۶

۱۴۳ کتاب عسل ، ص ۳۷۳

برای درمان گرفتگی صدا (دریابی) ^{۱۴۴}

پودر باقلی یا سویا را (البته باید خوب پودر شده باشد) برداشته، سپس ۴ قاشق غذاخوری از پودر الک شده را گرفته، با ۱۶ گرم مویز، ۱۵ قطعه کره محلی (گاوی بهتر است) با یک کیلو عسل مخلوط و به مدت ۵ دقیقه روی شعله آرام گذاشته شود. سپس مانند مربا در ظروف شیشه‌ای گذاشته و یک قاشق غذاخوری ناشتا و شب قبل از خواب از آن میل شود. البته همراه ضمادی که عبارت است از پوره گشنیز تازه که روی پارچه نازکی پهن کرده و در طول شب روی حنجره گذاشته شود. پارچه نازک یا دستمال تمیز را به مدت یک هفته روی حنجره بسته و نیز همزمان، خیسانده یک تکه صمع عربی با یک تکه نبات به اندازه دو گرم سه بار در روز مکیده شود.

درمان خلط خونی گلو و گرفتگی صدا (ضیابی) ^{۱۴۵}

خوردن میوه تمشک، مربای تمشک، لعاب به دانه، جوشانده خرما، پیچک مو (پیچک درخت انگور) میوه شاه بلوط.

گرفتگی صدا

علل گرفتگی صدا

- ۱- ریفلاکس (برگشت اسید معده به مری و گاهی به فضای دهان) ۲- لارنژیت (گلو درد) ۳- بیوست ۴- سرماخوردگی شدید ۵- بیماری خروسوک ۶- خلط چسبنده ۷- کم آبی بدن و تشنگی شدید ۸- کم کاری غده تیروئید ۹- کمی هورمون های جنسی زنان در زنان ۱۰- کمی هورمون های جنسی مردان در مردان ۱۱- سرطان حنجره ۱۲- غذای داغ، نوشیدنی داغ، ۱۳ غذای سرد تگری، آشامیدنی سرد تگری ۱۴- انواع دود

(سیگار ، چوب ، برگ ، گازوئیل ، پلاستیک) ۱۵- سرخ کردنی ، تف دادنی ، بو دادنی ، فست فودها ، ۱۶- زیاده روی در مصرف بادمجان ، گشنیز ۱۷- کافئین زیاد (چای ، قهوه ، کاکائو ، شکلات ، نسکافه) ۱۸- پوست انگور ، پوست کیوی ، پوست بادام زمینی ، پوست هلو ۱۹- غذاهای تند و تیز ۲۰- پرخوری ، بدخوری ، پفتل خوری ۲۱- جیغ زدن ، دادن زدن

درمان عمومی گرفتگی صدا (ضیایی) ^{۱۴۶}

۱- صبحانه یا سحری : شیر تازه گاو ، کم چرب مخلوط با عسل گون ۲- به همرا ناهار و شام و یا به همرا افطاری و سحری : کاهو (بدون سس) و سبزی شاهراه ۳- عصرانه یا قبل از شام یا بعد از شام : انار شیرین ، یا رب انار شیرین طبیعی ۴- ناهار یا سحری : خورشت ران خروس (بدون پوست) که با روغن زیتون خوراکی درست شده باشد ، خورشت سردست گوسفند که با روغن زیتون خوراکی درست شده باشد ، یا خورشت ماش (بدون پوست) مخلوط با روغن بادام شیرین طبیعی ، یا پلو ماش (بدون پوست) مخلوط با روغن بادام شیرین طبیعی ۵- در بین روز یا عصرانه یا بین افطار تا سحر : الف) بالعب به دانه غرغره کنید و قورت دهید ، ب) بالعب اسفرزه فقط غرغره کنید و بیرون بریزید ۶- شب قبل از خواب : آب سیب رسیده شیرین تازه مخلوط با عسل طبیعی گون میل کنید.

درمان گرفتگی گلو و گرفتگی صدا در تغییر شرایط آب و هوایی (ضیایی) ^{۱۴۷}

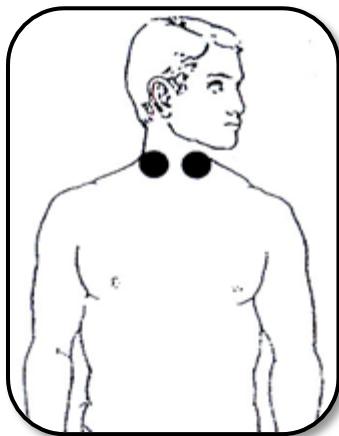
شکر تیغال + تخم کچونه + بارهنگ + تخم ریحان + نشاسته + صمغ عربی

---

۱۴۶ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۴۷ نسخه های مورد تایید استاد...

رفع خفقان، صاف کننده صدا و آواز

۱- نصف قاشق چایخوری کندر مرغوب خوراکی (البان) را با نصف قاشق چایخوری صمغ درخت پسته جنگلی (مصطفکی، مستکی) بکوید و بخورید (برای افراد سخنران، معلم، مداع، قاری قرآن و استاد، بسیار خوب است) ۲- انار شیرین ۳- دمکرد گل ختمی خبازی (گل پنیرک).

تقویت و اصلاح صدا (خیراندیش)

شروع به بالا رفتن در یک مسیر سربالایی کند و شربت عسل بخورد و آواز بخواند و یا مداع هایی که در محرم و صفر حنجره خسته می شود کتان را جوشانیده و کمی عسل بزنید و سط مداعی بنوشید.^{۱۴۸}

برای به کردن صدای زیر (خیراندیش)

شربت کتان را بجوشانید و کمی عسل بزنید و بخورید^{۱۴۹}

تغییر صدا (روازاده) / مرد/سن ۱۹ سال/ محمود آباد مازندران

پرسش: من یک مقدار صدایم کلفت و یا در اصطلاح تو دماغی است و می خواهم صدایم نازک و صاف و رسا بشود باید چیکار کنم؟

پاسخ: صدای یک نفر جزو خصوصیات ذاتی فرد است و نباید به فکر تغییر آن باشیم. اگر گرفتگی صدا باشد به علت ترشحات پشت حلق می تواند باشد و می توان با نوشیدن جوشانده آویشن یا اسطوخدوس و بخور آن را رفع کرد.^{۱۵۰}

۱۴۸ سخنرانی در تربیت حیدریه

۱۴۹ سخنرانی در تربیت حیدریه

۱۵۰. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روازاده ج ۲ ص ۵۶

۲۲- زود زبان باز کردن کودکان

زود باز کردن زبان (خیراندیش)

خوردن روزی یک قاشق مرباخوری عسل و حریره بادام.

زود زبان باز کردن بچه ها^{۱۵۱}

داروی جامع امام رضا ع با انار مصرف شود.

۲۳- آب ریزش دهان

آب ریزش دهان (خیراندیش)^{۱۵۲}

ناشی از سردی مزاج یا سردی معده یا سردی خوراک است. عسل صبح گاه و اسپند (یک قاشق مربا خوری) شبانه و کاهش سردی ها با سه تا خرما روزی بخورد و اگر سردی خورد همراه مصلح های گرم بخورد.

آب ریزش دهان کودک (خیراندیش)

شیر مادر را گرم کنید یعنی مادر گرمی ها را بیشتر بخورد. شیر فوری اثر پذیر است. مثلاً مادر رازیانه یا ۳ تا خرما بخورد.^{۱۵۳}

آبریزش دهان (روازاده)

پرسش: از مدت ها قبل همیشه آب دهانم بسیار ترشح می کند و در موقع خواب آب از دهانم سرازیر می شود. لطفا راه درمان را بفرمایید؟

پاسخ: این موارد از نشانه های غلبه بلغم است. مواد غذایی سرد و تر نخورید، مواد غذایی گرم و خشک میل نمایید، هر روز شربت زنجیل و عسل میل نمایید و به مدت یک ماه عصرها یک قاشق چای خوری اسپند بخورید و یک استکان عرق زیره را با یک قاشق مربا خوری آرد سنجد تر کیب کرده و هر روز عصر میل نمایید.^{۱۵۴}

۱۵۲ سخنرانی در تربیت حیدریه

۱۵۳ سخنرانی در تربیت حیدریه

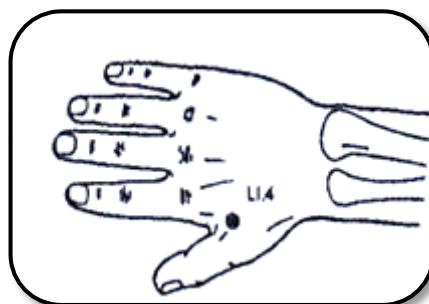
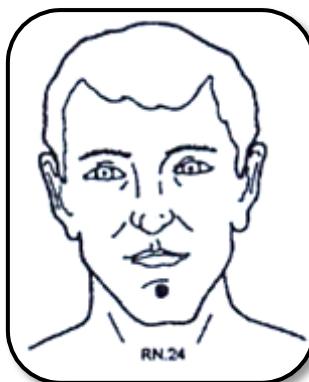
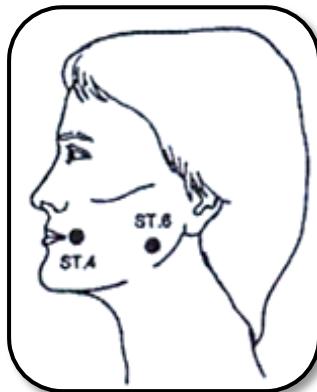
۱۵۴ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۳

زیاد بودن آب دهان (تبریزیان)

طریفل (یک فندق ناشتا) استفاده کنید. (مرکب ۱۴).

نقاط فشاری ، طب سوزنی ، ماساژ ، زنبور درمانی ، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن ، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

۱۰۰ - ترشح شدید بزاق دهان

۲۴- ترک لبها

تشقق السان (موسوی)

ترک خوردن زبان که از گرمی و خشکی می باشد، مانند ورم زبان عمل می کنیم و داروهای لعاب دار و خنک مانند شربت اسفرزه و شربت بنفسه و رب انار و زرشک و امثال آن مصرف می کنیم سپس ^{۱۵۶} عدد زالو هر بار زیر زبان می اندازیم.

ترک لب، ورم لب (موسوی) ^{۱۵۷}

زیر لب و روی لب هر بار ^۳ عدد زالو می اندازیم و هر ۵ بار، یک بار تکرار می کنیم و بیمار را توصیه به خوردن مسهل می نماییم؛ علاوه بر آن هر شب ناف بیمار را با روغن کرچک یا کنجد یا نوع روغن گیاهی دیگر چرب می کنیم.

---

۱۵۶ زالو ایرانی ص ۶۵

۱۵۷ زالوی ایرانی ص ۶۲

۲۵- سرمازدگی و گرمازدگی دهان

سرمازدگی و گرمازدگی دهان (روايات)

دزدان، مرا گرفتند و در دهانم پالوده داغ ریختند تا آن که دهانم پخت. پس از آن، دهانم را با یخ، پر کردند و در نتیجه دندان هایم سست شد پس از چندی، امام رضا (علیه السلام) را در خواب دیدم. از این پیشامد به نزد ایشان، اظهار ناراحتی کردم.

فرمود: «از مشکك، بهره بجوي؛ چرا که، در اين صورت، دندان هایت ثابت خواهند ماند.»

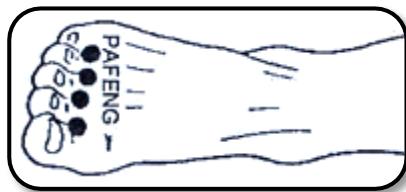
هنگامی که ایشان به خراسان آورده شد، به من خبر رسید که بر ما نیز خواهد گذشت. به استقبال ایشان رفتم و به ایشان سلام کردم و حال خویش را و این که ایشان را در خواب دیده بودم و ایشان مرا به استفاده از مشکك سفارش فرموده بود، با ایشان در میان نهادم.

فرمود: «اکنون در بیداری، تو را بدان سفارش می کنم». من نیز از آن، بهره جstem و دندان هایم به وضع پیشین بازگشت.^{۱۵۸}

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

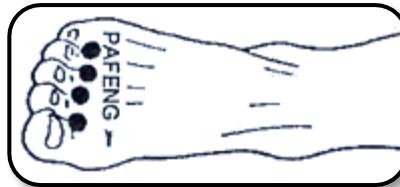
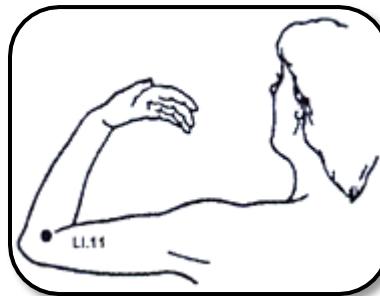
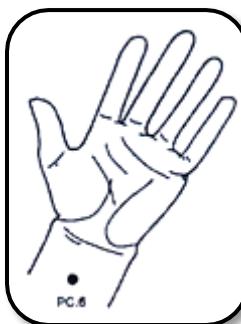
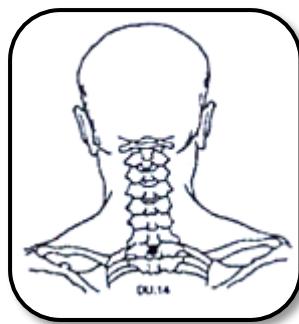
نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

-سرما زدگی-

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

نقاط فشاری - گرمایشی^{۱۵۹}

الف: معرفی بیماری

یک دم غیر ارادی و قوی است که در نوزادان، کودکان و بزرگسالان تجربه می‌شود. مکانیسم سکسکه به خوبی در ک نشده است. عضله تنفسی دیافراگم در حد فاصل میان قفسه سینه و شکم واقع شده است. این ماهیچه هنگام عمل دم به سمت پایین حرکت می‌کند و هوای حاوی اکسیژن را به درون ریه‌ها می‌فرستد. در هنگام بازدم نیز شل و باعث می‌شود هوای حاوی ذرات زائد یا دی‌اکسید کربن به سمت دهان و بینی برود و از بدن دفع شود. حال اگر به هر دلیلی این عضله دچار تحریک ناگهانی شود عملکردش را به صورت صحیح انجام نمی‌دهد و دچار انقباض‌های غیر ارادی تکرار شونده‌ای می‌شود که به آن سکسکه می‌گوییم

سکسکه‌های کوتاه مدت معمولاً به دنبال اتساع معده و یا مصرف الکل ایجاد می‌شود و به صورت خودبه‌خود یا با استفاده از درمان‌های محلی بهبود می‌یابد و نیاز به توجه پزشکی ندارند.

بر خلاف آن سکسکه‌های بلند مدت نادرتر هستند اما باعث از کارافتادگی، ایجاد افسردگی، سینه‌پهلو، کاهش وزن و اختلال خواب در بیمار می‌شود.

علت‌های ایجاد سکسکه‌های بلند مدت

انفارکتوس میوکارد-تومور مغزی-نارسایی کلیه-سرطان پروستات-جراحی بر روی شکم و غیره. سکسکه یک نوع میوکلونوس است که در نتیجه فعالیت غیر طبیعی هسته تنفسی واحد در مغز ایجاد می‌شود.

سر باز حسینی

علت سکسکه ، تحریک معده توسط عصب واگ می باشد.

ب: نسخه ها

درمان سکسکه (خیراندیش)

وقتی به سکسکه افتادید، که اغلب ممکن است علتش زکام و یا نزله باشد، یک قاشق چای خوری عسل طبیعی و خوب را در فنجان آب بجوشانید و با آن غرغره کنید.^{۱۶۰}

سکسکه (تبریزیان)

دمکرده دارچین و بادرنجبویه و تخم جعفری میل کنید. به تنها یی نیز مفیدند. ولی اگر باهم مصرف شود بهتر است.

سکسکه (موسوی)

یکی از علل آن گرفتگی عضلات می باشد که ساده ترین راه درمان آن این است که عطسه نماید و مقداری عسل با پیاز میل کنید.^{۱۶۱}

سکسکه (موسوی)

همراه با غلبه خون، غلظت خون و فشار خون: این موارد و سایر ریشه های بیماری ها را درمان می کنیم و همراه با جوشانده ها و داروهای پاک کننده مزاج (اصلاح مزاج) و انجام بخور و عطوس (سکسکه آور) و چکاندن روغن بنفسه و بادام در بینی هر شب قبل از خواب و انداختن زالو پشت گوش ها مفید است.^{۱۶۲}

رفع مشکل سکسکه نوزاد (روازاده) / مرد/سن ۲ ماهه / ساری

۹۰ عسل صفحه

۱۶۱ زالوی ایرانی

۱۶۲ زالوی ایرانی صفحه

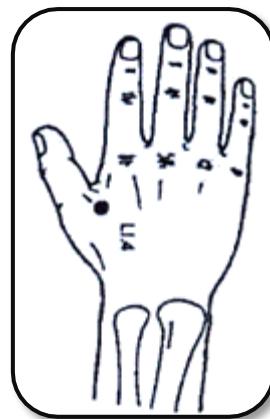
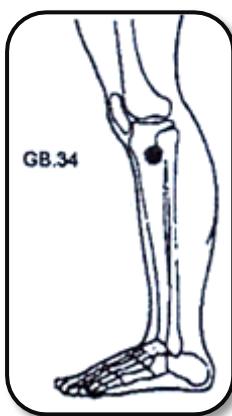
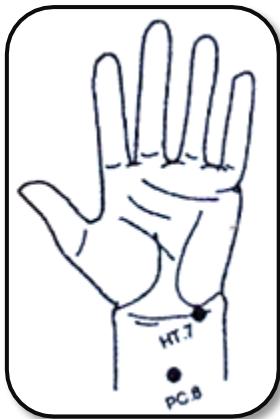
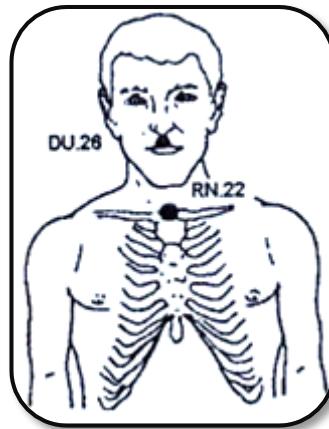
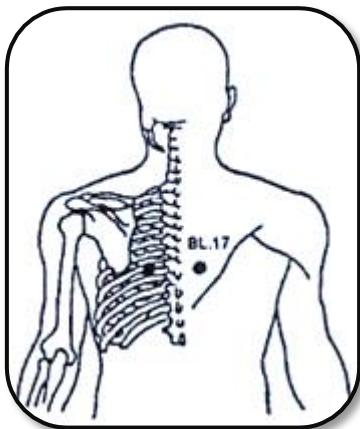
پرسش: راه رفع مشکل سکسکه نوزاد را بیان فرمایید؟ پاسخ: مادر نوزاد دم کرده گگ گاوزبان و سنبل الطیب بخورد و به بچه شیر بدهد. بعد از شیر خوردن، خوب آروغ بچه را بگیرد. شکمش را با روغن بابونه با کف دستتان به آرامی ماساژ بدھید.^{۱۶۳}

. ۱۶۳. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روازاده ج ۲۴ و ۲۵ ص ۳

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتماً طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

۱۶۴ - سکسکه -

۲۷- لال بودن، لکنت زبان، اختلال گفتار

اختلال گفتاری و لال بودن(روايات)

مسواک

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): مسوак، بر فصاحت مرد می افزاید.^{۱۶۵}

زنashوی صحیح

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): در سفارش به امام علی (علیه السلام) :- ای علی ! در هنگام آمیزش، سخن مگویی ؟ چرا که اگر میانتان فرزندی تقدیر شود، اطمینان نیست که لال نباشد.^{۱۶۶}

لکنت زبان(ضیایی)

توجه: چربیهای با ترانس بالا (روغن جامد، موز، غذاهای چرب، کیک خامه ای، خامه، سرشیر، کله پاچه، جگر سیاه، ته دیگ) و سبزی گشنیز نخورید.

درمان در کودکان: روزی یک استکان آب انار شیرین یا یک قاشق مربا خوری رب انار شیرین.

درمان در بزرگسالان:

پودر قولنجاق را خورده و یک تکه از آن را دائما در دهان نگه دارید، مخلوط یک قاشق مربا خوری آویشن+یک قاشق چای خوری اگیر ترکی (=اگر ترکی= اگر ترکی)+یک قاشق غذاخوری گل بهار نارنج بخورید.

---

۱۶۵ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۱۱۴

۱۶۶ احادیث پزشکی ص ۳۱۷

اگر لکت زبان بر اثر ضربه به قسمت اعصاب مرکزی و ترسیدن باشد در صورتی که سلول های آن قسمت از بین نرفته باشد علاوه بر مصرف موارد بالا، به مدت یک هفته، روزی یک استکان جوشانده آفتیمون مصرف شود.^{۱۶۷}

تقویت عمومی و رفع لکت زبان (خیراندیش)

اگر سست و ناتوان هستید و همیشه خواب آلودید و خلاصه سرحال نیستید و احتیاج به یک تقویت کننده دارید تجویز های زیر را استفاده کنید:

۸ تا ۱۰ برگ تازه سوسنبر را در یک فنجان آب جوش و یا ۱۰ گرم برگ خشک سوسنبر را در یک لیتر آب جوش ۱۲ دقیقه دم کنید و بعد صاف کنید و با عسل شیرین نمایید هر روز ۴ بار و هر بار یک فنجان از آن را بنوشید.

یک قاشق غذاخوری عسل را در یک لیوان جوشانده یا دم کرده ولرم شده ای آویشن حل کنید و آن را پس از صبحانه بنوشید. (این تجویز برای رفع لکت زبان و تقویت عمومی بدن مفید است).^{۱۶۸}

لکت زبان (تبریزیان)

۱- داروی ترکیبی لکت زبان ۲- سنگ نشادر را در آب ماست قرار دهید و زبان را با آن بسایید تا زبان کف کند چند بار تکرار کنید. ۳- آب مرзه با مومنیایی ریز ریز بخورید.

لکت زبان (ضیایی)

از جمله علل موارد زیر است که باید رفع شود:

مادرزادی: ناشی از حرف زدن هنگام انعقاد نطفه و مسائل زناشویی که کری و لالی

۱۶۷ متن مورد تایید استاد

۱۶۸ عسل صفحه ۶۳

۱۶۹ نسخه های مورد تایید استاد...

می آورد.

نخوردن صبحانه.

استرس و ترس و فشار روحی و روانی، سلب حس اعتماد به نفس، مانع شدن غلظت خون و چربی خون، پرخوری، عدم تحرک، لخته خون در مغز، فشار مایع روی عصب ۷ مغزی و ...

انار شیرین با پیه آن در فصل انار هر روز بخورید.

لکنت زبان (باقری)

لکنت زبان به جهت غلبه سردی در بدن است و با روش های زیر، درمان می گردد:
میوه زبان گنجشک را آسیاب کرده با عسل طبیعی قاطی کرده، میل کنید.
شربت خونساز اعصاب افسردگی را با عسل طبیعی قاطی کرده، میل کنید.
رگ کلفتی را که زیر زبان است و از همه رگ ها کلفت تر بوده و سیاه دیده می شود با تیغ شماره ۱۰ یا ۱۱ حجامت کنید. البته کسانی که کم خون هستند ابتدا باید کم خونی خود را با خوردن شربت خونساز و سایر داروها مداوا کنند.

نکته: منظور از حجامت در اینجا همان نیش زدن به رگ است نه بریدن.^{۱۷۰}

لکنت زبان (دکتر نظام نهنريني) نام بیمار: آقای س.ح.ق. سن: ۱۷ سال

علت مراجعه: ۱- آکنه ۲. لکنت زبان

سیر بیماری: لکنت زبان از ۴ سالگی به دنبال استرس روحی ایجاد شده بود. به دنبال خوردن غذاهای سرد افزایش می یافت. در معاینه مشکلی نداشت. $BP = 150/70$

درمان های انجام شده:

۱- حجامت عام ۳ مرحله

۲- فصد عروق زیر زبان دو مرحله

۳- اصلاح طبع با تجویز غذاهای گرم

سیر درمان: ۲ مرحله حجامت عام به فاصله یک ماه تاثیری روی لکنت زبان نداشت.

۴- فصد در تاریخ ۸۱/۴/۲۰ یک ماه بعد از حجامت دوم انجام شد.

۵- بیمار یک ماه بعد از فصد مراجعه کرد اظهار کرد لکنت بسیار بهتر شده است.

۶- در همین زمان فصد دوم انجام شد.

۷- در مراجعات بعدی بیمار اظهار داشت ۹۰٪ بهبودی در لکنت زبان ایجاد شده

^{۱۷۱} است.

لکنت زبان (خیراندیش)

اگر ناشی از سردی باشد مزاج را گرم می کنیم و گرمی جات بخوریم علامت لکنت سرد این است که در استرس و با خوردن سردی ها و هوای سرد بیشتر می شود.

لکنت زبان اگر در گرم مزاجها باشد که فرد گرم مزاج است ومثلاً هنگام عصبانیت لکنت پیدا می کند. حجامت زیر زبان و اصلاح مزاج کند حجامت زیر زبان ۲ دقیقه طول می کشد و با آب بزاق دهان ترمیم می شود.^{۱۷۲}

لکنت زبان کودک که مادرزادی نبوده (روازاده) / زن/سن ۳ ساله

پرسش: دخترم اخیرا دچار مشکل در صحبت کردن شده است و لکنت زبان گرفته است، لطفاً راهکار رفع این مشکل را بیان فرماید. پاسخ: خیلی نگران نباشید، احتمالاً مشکل کودک شما از یک مسئله روحی و روانی نشات می گیرد که در او تاثیر گذاشته

۱۷۱ حجامت درمانی صفحه ۳۴۲

۱۷۲ سخنرانی در تربیت حیدریه

است مثلا ترس از چیزی که با توجه به سن کودک باید بررسی و درمان صورت پذیرد.

حتماً تغذیه سالم داشته باشند.

از ایجاد استرس به کودک خودداری نمایید و محیطی آرام برای ایشان ایجاد کنید. دم کرده هایی که به ایشان آرامش می بخشد مثل گل گاوزبان و سنبل الطیب یا بادرنجبویه یا اسطوخدوس را مرتبا روزی ۲ فنجان به کودک بخورانید.

هر روز کمی عاقرقراو آویشن و نمک آسیاب کرده و کودک داخل دهان نگه دارد و کمی هم با دست روی زبان را با آنها مالش دهید.

جوشانده همین مواد را هم در دهان بصورت دهان شویه استفاده کنید.

سیب رنده شده (ترجیحاً سیب قرمز با پوست) را داخل ترکیب عرق بیدمشک و گلاب ریخته و به کودک بخورانید (در ظرف چینی باشد بهتر است)^{۱۷۳}

---

۱۷۳. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۲۶.

۲۸ - قاچ قاچ و بریده بریده بودن زبان

ترک زبان (تبریزیان) ^{۱۷۴}

مالیدن مخلوط و داروی جامع که در عسل حل شده را روی زبان بمالید.

قاچ قاچ و بریده بریده بودن زبان (روازاده)

پرسش: کسانی که زبان آنها قاچ قاچ (زبان بریده بریده) است، چه مزاجی بر آنها غلبه کرده و چه مشکلی دارند؟

پاسخ: آنها صد درصد غلبه صفر و خشکی کبد پیدا کرده‌اند و باید از ادویه‌جات و سرخ کردنی‌ها پرهیز کنند و از غذاهای سرد و تر بیشتر استفاده کنند و غذاهای گرم و خشک کمتر مصرف کنند. قبل از هر وعده غذایی یک استکان عرق کاسنی (۲/۳) و عرق شاطره (۱/۳) میل کنید.^{۱۷۵}

۱۷۴ کتاب و سخنرانی های استاد

۱۷۵ پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۰

۲۹- جایگزین جراحی لثه

پرسش: بعد از جرم گیری دندان، پزشک دستور جراحی لثه داده است؛ چون گفته است وضعیت لثه ام بحرانی است و اگر جراحی نشود دندان هایم لق شده، می‌افتد. آیا شما روشهای برای درمان دارید؟

پاسخ: در طب سنتی بدون جراحی به صورت تصمیمی مشکل درمان شود. فعلاً دستورات بهداشتی دهان و دندان را انجام دهید.^{۱۷۶}

بیماریهای لثه و عوارض جراحی لثه (روازاده)

پرسش: بنده مجبور به جراحی لثه شدم؛ ولی بعد از آن نه تنها خوب نشدم، بلکه بدتر هم شدم؛ به گونه‌ای که نصف صورتم (گوش، زبان و چشم) درد می‌کند؛ حتی برخی از دندان هایم در هنگام خوردن غذا خرد شده. آیا درمانی برای این بیماری وجود دارد؟

پاسخ: شما مشکل شدید لثه دارید. برای رفع این مشکل: ۱. دندان هایتان را با پودر شویا مسواك بزنید؛ ۲. با آب نمک قفره کنید؛ ۳. شب‌ها عسل خوب، روی لثه‌هایتان بمالید؛ ۴. صبح‌ها مسواك بزنید؛ ۵. معده‌تان باید تطهیر و تقویت شود (طبق سوال قبل)^{۱۷۷}

---

۱۷۶ پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۲

۱۷۷ پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۷۰

۳۰- ندول تار صوتی

پرسش: شخصی دچار بیماری ندول تار صوتی شده است. لطفا راهنمایی بفرمایید؟

پاسخ: اگر در حدی است که نیاز به جراحی داشته باشد باید آن را جراحی کرد؛ در

غیر این صورت به مطب مراجعه نمایید تا درمان و راهکار ارایه شود^{۱۷۸}.

---

۱۷۸ پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازده، ج ۱، ص ۹۰

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱۰	۱- درمان خونریزی لثه
۱۳	۲- عفونت و بهداشت لثه و دندان
۲۲	۳- درد دندان
۳۰	۴- سوراخ شدن، افتادن، شکستن و پوسیدگی دندانها
۳۵	۵- سستی دندان لثه ها
۳۸	۶- وبای دندان
۳۹	۷- دندان قروچه
۴۲	۸- قلاع (جوشش دهان)
۴۳	۹- خوش بویی و بد بویی دهان
۵۳	۱۰- التهاب و ورم لثه
۵۷	۱۱- زخم و پیوره‌ی لثه
۵۸	۱۲- سفیدی و جرم زدایی دندان
۶۳	۱۳- نازک شدن دندان
۶۴	۱۴- درمانهای مشترک بیماریهای لثه و دندان
۷۲	۱۵- تلخی دهان
۷۶	۱۶- برفک دهان

۱۷- خشکی لب و خشکی دهان.....	۷۸
۱۸- آفت و زخم دهان.....	۸۳
۱۹- زبان آماس (التهاب).....	۹۲
۲۰- ورم دهان و زبان و لب	۹۳
۲۱- گرفتگی ، خشونت و تقویت حنجره و صدا	۹۵
۲۲- زود زبان باز کردن کودکان.....	۱۰۰
۲۳- آب ریزش دهان.....	۱۰۱
۲۴- ترک لبها.....	۱۰۴
۲۵- سرمازدگی و گرمazدگی دهان.....	۱۰۵
۲۶- سکسکه.....	۱۰۸
۲۷- لال بودن، لکنت زبان، اختلال گفتار.....	۱۱۲
۲۸- قاچ قاچ و بریده بریده بودن زبان.....	۱۱۷
۲۹- جایگزین جراحی لثه	۱۱۸
۳۰- ندول تار صوتی	۱۱۹

فهرست منابع

۱. قرآن مجید؛
۲. نهج البلاغه؛
۳. میزان الحكمه، اثر محمدی ری شهری، ناشر دارالحدیث، چاپ پنجم؛
۴. احادیث پزشکی، اثر محمدی ری شهری؛
۵. طب الائمه علیهم السلام، اثر علامه شبر، نشر مهر حدیث ۱۳۸۹، چاپ چهارم؛
۶. طب الكبير اثر محمد سرورالدین، تهران، چاپ ۲۲، چاپخانه حیدری، ۱۳۸۲؛
۷. توصیه های پزشکی عارفان اثر محمد بستان، چاپ ۱۵، نشر عطر یاس، ۱۳۹۱؛
۸. درمان میگرن و سردردهای رایج، اثر دکتر پور فخاران، چاپ اول، ۱۳۹۰، نشر ابتکار دانش؛
۹. طب الكبير، اثر محسن شکری پینودی، نشر، آوای شمال، چاپ اول، ۱۳۹۱؛
۱۰. آشنایی با طب سوزنی اثر محمد رضا صافی، نشر ابتکار دانش، چاپ اول ۱۳۹۱؛
۱۱. میوه درمانی اثر دکتر گیلوردهاوزر، نشر وفاتی، چاپ هفتم، ۱۳۸۹، قم؛
۱۲. بادکش درمانی اثر محمد رضا صافی و..., نشر ابتکار دانش، چاپ سوم، ۱۳۹۱؛
۱۳. داروخانه گیاهی اثر کاظم مقدم، نشر برگزیده، چاپ اول، ۱۳۸۶ غ

۱۴. استرس، اثر پرفسور ویلکینسون، نشر آینه دانش، چاپ اول، ۱۳۸۹؛
۱۵. چهره جان اثر محمد لک علی آبادی، نشر انتشارات هنارس، چاپ دوم، ۱۳۹۰؛
۱۶. آب درمانی اثر محمد رضا صافی و..., نشر ابتکار دانش، چاپ اول، ۱۳۹۱؛
۱۷. معجزه درمان در طب سنتی ایران، اثر احمد حبیب الهی، چاپ سوم، چاپ ذاکر، ۱۳۸۷؛
۱۸. روش‌های درمان طبیعی و بدون دارو، ترجمه نسیبه سادات میر باقری، چاپ اول، نشر نسیم کوثر؛
۱۹. گیاه درمانی، اثر مصطفی نورانی، نشر کوثر غدیر، چاپ اول، ۱۳۸۹؛
۲۰. طب الصادق اثر محسن شکری پیوندی، نشر اسماء الزهرا، چاپ ۶، ۱۳۹۰؛
۲۱. عسل درمانی، اثر روح الله نائینی، نشر عصر جوان، چاپ اول، ۱۳۸۸؛
۲۲. راز سلامتی و شادابی اثر علی سپهر منصوری، نشر بوستان دانش، چاپ ۳، ۱۳۹۰؛
۲۳. اکسیر شفا بخش اثر علیرضا عمومی، نشر بقیه الله عج، چاپ دوم، ۱۳۹۰؛
۲۴. میوه درمانی اثر آتیه متقی زاده، نشر بوستان دانش، چاپ اول، ۱۳۹۰؛
۲۵. خدا یا چه بخورم؟ اثر زینده خدائی، ستر نگاران نور، چاپ ۶، ۱۳۸۸؛

۲۶. طب النبي (ص) و الصادق(ع)، اثر ابوالعباس مستغفری نشر مؤمنین چاپ ۴، ۱۳۸۵؛
۲۷. خلاصه ۱۵ روز تا سلامتی، اثر جمشید خدادادی، نشر شهر، چاپ ۴، ۱۳۹۱؛
۲۸. طب الائمه عليهم السلام، ترجمه دکتر حسین صابری، نشر عروج اندیشه، چاپ ۱۳۹۰؛
۲۹. آشنایی با زالودرمانی، اثر محمود حبیب الهی و... نشر ابتکار دانش، چاپ ۱، ۱۳۹۱؛
۳۰. معجزه نگین اثر علیرضا اسداللهی فرد، نشر صبح پیروزی، چاپ ۵، ۱۳۸۹؛
۳۱. مائدۀ صالح؛
۳۲. تغذیه در طب اسلامی ایران؛
۳۳. چند سایت اینترنتی؛
۳۴. آموزه‌های شفاهی و حضوری و کتبی اساتید و محققین طب مانند استاد خیر اندیش، روازاده، آل اسحاق، حکیم و شاگرد ایشان یکتا، آبیار، الهی، گوارا، درخشان پور و...؛
۳۵. خلاصه قانون در طب؛

۳۶. کتاب رازی؛
۳۷. طبع و مزاج؛
۳۸. طب ایرانی اسلامی؛
۳۹. نرم افزار آموزش طب حقیقت نجات؛
۴۰. دوره ۲۰ جلدی آموزش مقدمات طب استاد روازاده؛
۴۱. کتاب های زبان خوراکی ها از محمد سرورالدین.
۴۲. حجامت درمانی ،دکتر شهلا اسدزاده، انتشارات ابتکار دانش، چاپ چهاردهم
۴۳. زالوی ایرانی، سید محمد موسوی، انتشارات زعیم، چاپ دوم
۴۴. دوره ۲۰ جلدی آموزش طب سنتی استاد روازاده، نشر طلایی پویندگان
دانشگاه، چاپ اول
۴۵. اکسیر شفابخش، علیرضا عمومی، انتشارات بقیه الله (عج)، چاپ دوم ۱۳۹۰
۴۶. عسل، دکتر حسین خیراندیش، انتشارات ابتکار دانش، چاپ دوم ۱۳۹۰
۴۷. درمان بیماری های زنان و زایمان، سید محمد موسوی، انتشارات زعیم، چاپ اول ۱۳۹۰

۴۸. درمان ساده برپایه مزاج شناسی و تغذیه، دکتر سیده زهره اولیایی، انتشارات

ابتکاردانش، چاپ اول ۱۳۹۰

۴۹. گیاه درمانی، آیت الله مصطفی نورانی، انتشارات کوثر غدیر، چاپ اول ۱۳۸۹

۵۰. رمزو راز جوانی و سلامتی، دکتر محمد دریایی، انتشارات سفیر اردهال، چاپ

چهارم

۵۱. درمانهای گیاهی خانگی، محمد حسن نعیمی، انتشارات کهکشان دانش، چاپ

۱۳۹۱ دوم

۵۲. طب الصادق، ابوالعباس مستغفری، انتشارات مومنین، چاپ چهارم ۱۳۸۵

۵۳. روش تهیه غذاهای طبیعی و بدون پخت، محمود خوشنویس، چاپ اول

۵۴. درمان طبیعی، رابین هیفیلد و سوهاکی ترجمه: جواد ثابت نژاد، انتشارات آراد،

چاپ اول

۵۵. آموزش طب سوزنی، پروفسور یوهان بیشکو ترجمه: نادر علی اسماعیلی، چاپ

۱۳۹۲ پنجم

۵۶. اصول پایه و بالینی طب سوزنی، دکتر علی اصغر نویدی، انتشارات طبیب، چاپ

۱۳۸۱ اول

۵۷. اعجاز زهر زنبور عسل در درمان بیماری ها، میهالی سیمیچ ترجمه: سید

مظاہر سیدی، انتشارات نصوح، چاپ ششم ۱۳۹۰

۵۸. بره موم، جیمز فارنلی ترجمه سید مظاہر سیدی، انتشارات نصوح، چاپ چهارم ۱۳۹۱

۵۹. زنبور درمانی، نیلا حینسما تو لیلا ترجمه: دکترا حمد چیت ساز، نشر نصوح، چاپ

چهارم ۱۳۹۰

۶۰. گلبرگ سلامت، حوریه رضوانی اصل، انتشارات ابتکار دانش، چاپ سوم ۱۳۹۰

۶۱. زاج شناسی و تغذیه در طب ایرانی اسلامی، مریم نواب زاده، چاپ اول ۱۳۹۲

۶۲. آشنایی با حجامت، علی اکبر روزگاری، انتشارات نسل نیکان، چاپ هفتم ۱۳۹۰

۶۳. گردد درمانی، سید جواد سعادتمد، چاپ چهارم

۶۴. میوه درمانی، آتیه متقی زاده، انتشارات بوستان دانش، چاپ اول ۱۳۹۰

۶۵. روش صحیح تعذیه، ابراهیم نیکبخت، انتشارات سلوک جوان، چاپ دوم ۱۳۹۰

۶۶. معجزات درمانی سیاه دانه و عسل، محمد دریایی، انتشارات سفیر اردہال، چاپ

۱۳۹۲ دهم

۶۷. معجزات درمانی عسل و انگبین‌ها، محمد دریایی، انتشارات یاس بهشت، چاپ

۱۳۸۹ دوم

۶۸. درمان سردردها، سید محمد موسوی، انتشارات فجر قرآن، چاپ اول ۱۳۹۲

۶۹. درمان تومورهای مغزی، سید محمد موسوی، انتشارات مشعل، چاپ اول ۱۳۸۷

۷۰. طب الائمه، عبدالله شبر مترجم: عباس پسندیده، انتشارات حدیث مهر، چاپ چهارم

۱۳۹۱

۷۱. طب الکبیر، محمد سرور الدین، انتشارات آشیانه، چاپ بیست و هشت

۷۲. طب نجات بخش، محمد علی محمدی یکتا، انتشارات راه سبز، چاپ

چهارم ۱۳۹۳

۷۳. آموزش طب سوزنی گوش، نادعلی اسماعیلی، چاپ ششم ۱۳۹۲

۷۴. تغذیه در طب ایرانی و اسلامی، دکتر غلامرضا کردافشار، انتشارات نسل نیکان،

چاپ بیست و چهارم

۷۵. پرسش های شما و پاسخ های دکتر روازاده، موسسه فرهنگی هنری اندیشه

صواب، چاپ هشتم

۷۶. رساله ذهیه، دکتر محمد دریایی، انتشارات سفیر اردہال، چاپ پنجم ۱۳۹۱

۷۷. چگونه غذای ما دوای ما باشد؟، رضامیرزایی، انتشارات عصر جوان، چاپ دوم

۱۳۹۳

* به نظر برتر یک میلیون تومان و به بیست نفر کمک هزینه سفر به مشهد مقدس اهداء میشود *

فرم نظر سنجی و ثبت نتایج عمل به نسخه ها

جنسیت:

سن:

نام خانوادگی:

نام:

تلفن تماس:

نام شهر / استان محل سکونت :

۱. شرح مختصری از بیماریها یی که مبتلا هستید:

۲. متن نسخه ای که به آن عمل کرده اید:

۳. نتایج مثبت درمانی عمل به این نسخه:

۴. عوارض منفی عمل به این نسخه ها:

۵. نظر شما درباره این مجموعه کتابها چیست؟

۶. چه کمکی میتوانید برای توسعه طب اسلامی ایرانی و نجات بیماران انجام دهید؟

مهم: پاسخ و نظرات خود را به **ایمیل** یا **سامانه پیامکی** یا **کد پستی** ارسال نمایید تا در چاپ های بعدی کتاب چاپ شود و زمینه تبلیغ و توسعه طب اسلامی را فراهم نماید.

توجه: خواهشمند است حتماً نتایج مثبت عمل به نسخه ها را همراه با نام بیماری و نام بیمار به **ایمیل** یا **کد پستی** ارسال نمایید. بعد از پر کردن این فرم، آنرا به داخل پاکت نامه با صندوق پستی رایگان ارسال کنید.

ایمیل: tebeslamiqom@gmail.com

کد پستی: ۳۷۱۷۷۵۹۵۸۴

سامانه پیامکی: ۱۰۰۰۱۱۰۱۱۰۱۱

"مطلوب بسیار مهم زیر را حتماً مطالعه نمایید"

فرصتی نو و تحولی بزرگ در احیاء سلامتی و سبک زندگی اسلامی

مقام معظم رهبری فرمودند: "از دغدغه های قلیی من احیاء طب اسلامی ایرانی است، به آن پيردازید."

ستاد احیاء طب اسلامی ایرانی در راستای فرمايش رهبری، با هدف نجات بشر از توطئه های اشرار یهود و زمینه سازی برای احیاء سبک زندگی اسلامی و اسلامی سازی علوم و زمینه سازی برای ظهور مولا صاحب الزمان عج و رفع گرفتاریهای جسمی و روحی جامعه بشری با همکاری جمع کثیری از طلاب محقق در زمینه طب اسلامی ایرانی برگزار میکند.

۱. برگزاری همایش های آموزشی و تبلیغی طب اسلامی ایرانی و سبک زندگی اسلامی در شهرهای ایران.
۲. برگزاری دوره های مجازی و غیر حضوری طب اسلامی سنتی و ارسال منابع آموزشی به سراسر کشور.
۳. با عمل به برنامه آموزشی ما همه طب ، از پیشگیری تا درمان طبیعی همه بیماریها ، حتی سرطان را بیاموزید.

قابل توجه همه مولفین و ناشرین و محققوین طب اسلامی ایرانی سنتی :

این مرکز آماده پخش آثار تالیفی ، نرم افزاری ، فیلم ها و تحقیقات شما در سراسر کشور میباشد.

۴. قابل توجه محققین طب ، عطاران ، کتاب فروشان ، مبلغین دینی ، مدیران و عموم مردم : برای تهیه محظوهای آموزشی طبی اعم از کتابها ، نرم افزار ، فیلم و جدیدترین آثار بزرگان طب با ما تماس بگیرید.

توجه : بعد از مطالعه این منابع ، جهت تکمیل مهارت عملی و تئوری ، به مراجع آموزشی معتبر و موفق معرفی خواهید شد. کار را برای شما بسیار آسان و مطمئن خواهیم کرد. انشاء الله...

از جمله موارد آموزشی موارد زیر است: آموزش اصلاح تغذیه ، مهارتهای پیشگیری و حفظ سلامتی ، کلیات و مسلمات برای عموم مردم ، درمانهای مشترک برای همه بیماریها ، مزاج شناسی ، حjamat ، زالو ، طب سوزنی ، ماساژ ، نسخه نویسی ، گیاه شناسی و گیاه درمانی ، عنیبه شناسی ، نبض ، رایحه درمانی ، آب درمانی و آثار تالیفی و تحقیقی استادی طب اسلامی ایرانی سنتی ، متون مرجع و ..

برای اطلاعات بیشتر و خرید محصولات و گرفتن نمایندگی پخش و فروش با شماره های :

۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶ - ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷ - ۰۹۳۵۵۳۸۸۳۴۸۴۶

صلواتی طب اسلامی مراجعه کنید. **وبلاگ:** www.Tebeslamiqom.blogfa.com

هدف اصلی ما احیاء "سبک زندگی اسلامی" در همه جهان است. ان ننصر الله ينصركم"اگر خدا را یاری کنید شما را یاری میکند" ، پس در این راه مقدس ، هر چه در توان دارید صرف نمایید که ظهور بسیار نزدیک است. انشاء الله

قابل توجه اطباء و عطاران، فروشنده‌گان و خانواده‌ها

اگر هر خانواده ماهی ۲ کیلو عسل مصرف کنند، یعنی در سال ۲۴ کیلو عسل نیاز دارند.

طبق استانداردهای ملی اگر ساکارز عسل زیر ۵ باشد، عسل طبیعی می‌باشد

عسل ۴۰ گیاه با ساکارز زیر ۳ در قیمت گذاری اتحادیه عسل فروشان و بازار رایج خرد فروشان بالای ۳۵ هزار تومان فروخته می‌شود، البته متاسفانه بدلیل بی اطلاعی مردم و گرانفروشی برخی فروشنده‌گان تا ۷۰ هزار تومان نیز فروخته می‌شود.

پخش عسل طبی با ساکارز زیر ۳، مناسب برای بیماران

کیلویی ۱۸ هزار تومان " قیمت خرد فروشی اتحادیه بالای ۳۵ هزار تومان "

و عسل با ساکارز زیر ۴ با قیمت ۱۷ هزار تومان

و با ساکارز زیر ۵ با قیمت ۱۶ هزار تومان

و با ساکارز بالای ۲ به قیمت ۱۰ هزار تومان

فروش عسل در حلبات ۲۶ کیلویی " به سراسر کشور "

حداقل خرید عمده (در سال ۹۴)= یک حلب

" میتوانید بین دو خانواده تقسیم کنید "

فقط تماس بگیرید ۰۹۱۰۵۸۶۴۸۵۰ - ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

برای دریافت داروهای طب اسلامی سنتی

و ابزارهای درمانی و آموزشی (تصویر عمده و خرد)

که در این مجموعه کتب آمده است میتوانید با

شماره های ذیل تماس بگیرید یا پیام بدهید.

۰۹۱۰۵۸۶۴۸۵۰ – ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

۰۹۳۸۰۸۰۳۰۰۵ – ۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶

(فهرست داروهای مورد نیاز را پیام دهید)

تا در سراسر کشور در درب منزل تحویل بگیرید.